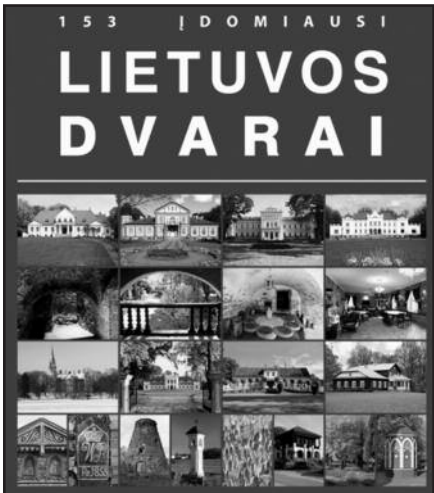

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Auga susidomėjimas Lietuvos dvarais ir jų istorija – 6 psl.

- Du požiūriai
- 2010 metų Lietuvių Fondo ataskaita
- Artėja Didžioji savaitė
- Pažinkime daugiakultūrę Čikagą
- Naujai pašventinta Šv. Petro lietuvių bažnyčia Boston mieste
- Nepriklausomybės minėjimo proga – A. Vilčinsko koncertas
- Lietuvos vyčių centro valdybos suvažiavimas
- Gyvenimo nuotrupos (5)
- Pasiekimas, lygus kopimui į kalną

Valiutų santykis
1 USD — 2.39 LT
1 EUR — 3.45 LT

University of Wisconsin-Eau Claire pristatyti Lietuvos uždaviniai

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis balandžio 8 dieną University of Wisconsin-Eau Claire surengtame kasmetiniame Baltijos šalių simpoziume kartu su kitais renginio dalyviais aptarė per 20 laisvės ir nepriklausomybės metų pasiektus Baltijos šalių laimėjimus ir nepadarytus namų darbus. Ambasadorius, pabrėžęs, kad šiuo metu svarbiausias iššūkis Lietuvai yra energetinė nepriklausomybė, supažindino su Lietuvos vyriausybės pastangomis plėtoti energetinį saugumą, tuo pačiu siekiant ir JAV paramos Lietuvoje įgyvendinamiems projektams. Kaip naują iššūkį ambasadorius įvardijo Lietuvos kaimynystėje planuojamų statyti atominių elektrinių saugumo klausimą.

Daugelis simpoziumo dalyvių kvietė Baltijos šalis labiau plėtoti regioninį bendradarbiavimą, stiprinti ryšius su šiauriniais kaimynais bei Šiaurės ir Baltijos šalių transatlantinį ryšį su JAV. Pasak kalbėtojų, Baltijos ir Šiaurės šalys galėtų imtis vadovavimo sukuriant bendrą transatlantinę žmonių, prekių, paslaugų, kapitalo, naujovių ir saugumo

LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis pabrėžęs, kad šiuo metu svarbiausias iššūkis Lietuvai yra energetinė nepriklausomybė. BPL nuotr.

erdvę. Konferencijoje dalyvavo Baltijos šalių, Lenkijos, JAV diplomatai, politologai, išeivijos atstovai.

Ambasadorius padėkojo už ilgametę veiklą JAV skleidžiant informa-

ciją apie Baltijos šalių laisvės bylą pagrindiniam Baltijos šalių studijų organizatoriui University of Wisconsin-Eau Claire profesorui Pauliui Lazdai.

JAV susitarta dėl biudžetinių išlaidų mažinimo

Washington, DC (ELTA) – Likus vos valandai iki galutinio nustatyto laiko, po kurio JAV vyriausybė būtų nutraukusi įvairių paslaugų finansavimą, balandžio 8 dieną JAV respublikonai ir demokratai susitarė dėl šalies biudžeto apkarpyimo. Buvo patvirtintas laikinasis įstatymas dėl valstybės išlaidų, kuris leis vyriausy-

bei toliau veikti, kol bus patvirtintas galutinis valstybės biudžeto projektas. JAV partijos susitarė nuo išlaidų nurėžti apie 38 mlrd. dol. šiems metams iki rugsėjo 30 dienos.

Prezidentas Barack Obama pareiškė, kad išlaidas sumažinti bus labai sunku, tačiau tai – būtina priemonė. „Kai kurių programų vykdy-

mas bus sustabdytas, reikalingi infrastruktūros projektai – atidėti. Tačiau tokios yra aplinkybės“, – pridūrė prezidentas. Jis teigė, kad tai „didžiausias metinių išlaidų mažinimas istorijoje“, tačiau pabrėžė, kad Amerikai reikia pradėti gyventi tokiomis sąlygomis.

NATO vadovietėje pristatytas Lietuvos Energetinio saugumo centras

Vilnius (LR ambasados JAV ir URM info) – Lietuvos delegacija, susidedanti iš Užsienio reikalų ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos ir Energetinio saugumo centro pareigūnų, balandžio 8 d. apsilankė NATO Sąjungininkų pajėgų transformacijos vadovietėje Norfolk, Virginia valstijoje. Energetinio saugumo centro (ESC) direktorius ambasadorius Audrius Brūzga ir kiti delegacijos nariai pristatė Lietuvoje įkurtą Energetinio saugumo centrą ir tarėsi dėl jo akreditavimo NATO.

ESC atidarytas Vilniuje sausio mėnesį, jis yra įsteigtas prie Užsienio reikalų ministerijos. Centro direktoriaus pareigas eina A. Brūzga, iki šiol buvęs Užsienio reikalų ministerijos Ekonominio saugumo politikos departamento direktoriumi, o prieš tai – LR ambasadorius JAV.

ESC paskirtis – kartu su Krašto apsaugos, Švietimo ir mokslo ministerijomis bei kitomis valstybės insti-

Lietuvos delegacija.

LR ambasados JAV nuotr.

tucijomis ir įstaigomis dalyvauti įgyvendinant valstybės politiką energetinio saugumo ir tarptautinio bendradarbiavimo srityse. Centras sieks aktyviai veikti tarptautinėje viešojoje erdveje, prisidedamas prie tarptautinių energetinio saugumo stiprini-

mo programų. Ypač daug dėmesio bus skiriama bendradarbiavimui su NATO, siekiant, kad nacionalinis ESC įgytų NATO kompetencijos centro statusą ir galėtų prisidėti prie organizacijos gebėjimų stiprinimo energetinio saugumo srityje.

Redakcijos žodis

Šiandien sukanka lygiai 50 metų, kai Jurij Gagarin – paprastas rusų berniokas iš Gzhatsk – 1961 m. balandžio 12 d. su nugalėtojo šypsena veide įlipo į dviejų su puse metro skersmens kapsulę, kurią raketa, savo ilgiu prilygstanti 20 aukštų namui, nuskraidino į kosmosą. Po 108 minučių, vieną kartą apskriejęs aplink Žemę, 27-erių metų erdvėlaivio kapitonas į Žemę sugrįžo žinomiausiu žmogumi visame pasaulyje. Ir nors ši sukaktis sutinkama nevienareikšmiškai – metinių dieną „Viasat History“ pristato 2010 m. sukurta dokumentinį filmą „Visa tiesa apie Jurij Gagarin“, Britanijos universitetų ir švietimo ministras David Willetts pranešė, kad London centre Gagarin bus atidengtas paminklas, o prof. Gerard J. DeGroo nuomone, skrydžio reikšmė yra stipriai pervertinama, – turime pripažinti, kad šis skrydis atvėrė kelius atradimams erdvėje.

Redaktorė **Laima Apanavičienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pima klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikait@gmail.com Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisiųsti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

DU POŽIŪRIAI

Dangus nesugrius

KĘSTUTIS GIRNIUS

Lietuvos elitas bijo progresinių mokesčių kaip velnias kryžiaus. Kiekviena užuomina apie jų įvedimą sukelia Lietuvos ūkio žlugimą pranašaujančių pasisakymų srautą. Daugeliui politikų ir analitikų vos išgirdus apie progresinius mokesčius padidėja kraujospūdis, sukeliantis košmariškus ūkio žlugimo, migracijos ir kitokių regėjimus. Net nuosaikesni oponentai instinktyviai perša įvairius iš piršto laužtus argumentus, kuriais siekiama apginti neteisingą, bet jiems palankią mokesčių sistemą. Socdemai prieš kelias savaites pasiūlė įvesti progresinius mokesčius. Panašiai prabilus kai kuriems konservatoriams, jų koalicijos partneris Liberalų sąjūdis (LS) reagavo griežtai, – pareiškė, kad tai kelia pavojų ne tik koalicijai, bet ir Lietuvos ūkiui. Kovo 24 dieną Delfi.lt paskelbtame straipsnyje LS pirmininkas Egidijus Masiulis neapsiėjo be demagogijos. Esą progresinių mokesčių našta bus užkrauta ant žmonių, uždirbančių 2,000–3,000 litų, nukentės jaunimas ir kūrybingi žmonės, pinigai bus atimti iš darbščiųjų ir padalyti tiems, kurie pripratę gyventi su ištiesta ranka, sumažės užsienio investicijos, padidės emigracija. Betrūko sakyti, kad moterys taps nevaisingos, vyrai – impotentai.

Daugelis E. Masiulio teiginių neatitinka tiesos. Socdemai siūlo didinti mokesčius tik tiems, kurie uždirba 4,000 litų per mėnesį, o ne 2 ar 3 tūkstančius. Didžioji dalis mokės tiek pat, kiek anksčiau. Ne itin nukentės jaunimas ar kūrybingi žmonės. Pagal socdemų planą 4,200 litų uždirbančiam Lietuvos gyventojui 33 proc. mokesčių įkainiai bus taikomi tik 200 litų, o suma iki 4,000 litų bus apmokestinama 15 proc. Tai papildomai sudarys tik 36 litus. Jei žmogus uždirbtų 5,000 litų, papildomai mokėtų 180 litų. Prisiminkime, kad visai neseniai visos pajamos buvo apmokestinamos 33 proc.

Anot E. Masiulio, atimsime pinigus iš darbščiųjų ir perduosime tiems, kuriems „patogia gyventi su ištiesta ranka“, atseit tinginiams ir veltėdžiams. Bet jei pinigus ar pašalpas gaunantieji iš valstybės įrikiuoja-

Lietuvos politikų noras įvesti progresinius mokesčius – anokia naujiena. Diskusijos apie šio mokesčio įvedimą, argumentai „už“ ir „prieš“ jau daug sykių girdėti ir daugeliui pabodę. Naujiena galima laikyti nebent tai, kad šiuos mokesčius įgyvendinti pasišovė jau ir dešinieji, kurie taip save nubloškia į kairę. Perėmę kairiųjų retoriką, jie dabar lyg mantrą kartoja apie socialinės atskirties mažinimą ir teisingumo sukūrimą. Tačiau kaip gali teisingumas gimti iš didesnės prievartos, pavydo skatinimo ir noro pasipuikuoti prieš politinius oponentus?

Galbūt dešinieji pamiršo, kad netgi Dievas, teisingumo šaltinis, savo išrinktajai tautai liepė mokėti dešimtine? Ne progresinę, ne skirtingą tarifinę, bet dešimtine.

Apklausos rodo, kad būtent tokią pajamų dalį ir šiuolaikiniai žmonės pasiruošę atiduoti mokesčiams savo noru (2008 m. RAIT apklausa – K. L.). Politikams iškeltiant savo „sveiką protą“, gera proga prisiminti, kad jo buvo net tarp komunistų – Sovietų Sąjungoje buvo nustatytas proporcinis gyventojų pajamų mokestis (13 proc.).

Jeigu dalis politikų vis dėlto užmiršo argumentus prieš progresinius mokesčius, juos derėtų pakartoti. Tokie mokesčiai baustų didesnę vertės kūrimą – atimtų paskatas dirbti daugiau.

Įsivaizduokite du mokytojus – Joną ir Petrą, kurie abu dirba mokykloje. Jonas veda 30 pamokų per savaitę, o Petras nori užsidirbti papildomai ir veda 40; abu turi mokėti 15 proc. gyventojų pajamų mokestį. Naujais mokslo metais valdžia Jonui ir Petrui pateikia staigmeną: norėdama „sukurti socialinį teisingumą“, Petrui liepia mokėti 40 proc. mokestį nuo pajamų, gautų už papildomas 10 pamokų. Ką daryti Petrui – mažiau ruoštis pamokoms, o gal jas trumpinti? Jis pasiskaičiuoja, kad papildomai triūsti neapsimoka, ir nuo šiol veda 30 pamokų per savaitę.

Progresiniai mokesčiai būtų paskutinis žingsnis, atveriantis kelią visuotinei emigracijai, paverčiantis emigraciją evakuacija. Žmonės jau ir šiandien kalba, kad ne-

mi į ranką tiesiančiųjų gretas, tai beveik visi Lietuvos gyventojai patenka į šią grupę. Pats E. Masiulis gauna valdišką algą, kaip ir visi Susisiekimo ministerijos darbuotojai. Valstybė dotuoja jo vadovaujamą partiją, kuri neatsisakė šios paramos. Į ranką tiesiančiųjų gretas reikia įtraukti visus studentus, kurie nemoka už mokslą (jie nemoka, nes valstybė moka), visus mokinukus, visus, kurie skaito remiamus kultūros leidinius ir t. t. Ranką turbūt labiausiai ištiesia verslininkai, kurie reikalauja visokiausių lengvatų, pašalpų, išskirtinių sąlygų, priėjimo prie Europos Sąjungos (ES) pinigų, kurie varžosi dėl valdžios sutarčių. Parama tinginiams sudaro labai mažą valstybės išlaidų dalį, tai puikiai žino pats E. Masiulis.

Pasak E. Masiulio, įvedus progresinius mokesčius „protų ir darbo jėgos nutekėjimas taps nesustabdomas“. Nežinau, kokiais duomenimis liberalų vadovas grindžia šį teiginį. Manau, kad emigrantų daugumą sudaro dvi grupės žmonių; tie, kurie uždirba labai mažai arba iš viso neturi darbo, ir tie, kurie užsienyje gaus keleriopai didesnę atlyginimą negu Lietuvoje. Pirmieji per mažai uždirba, kad būtų apmokestinami aukštesniu įkainiu, antrieji veikiausiai vis tiek emigruos, nes atlyginimai Lietuvoje jiems yra per maži, kad ir kokie būtų pajamų mokesčiai.

Finansų analitikas Gitanas Nausėda subtilesnis, bet ir jo argumentai nėra įtikinami. Anot G. Nausėdos, Lietuvai bus sunkiau pritraukti užsienio investuotojų, jei jie žinos, kad daugiau negu vidutiniškai uždirbantieji bus apmokestinami 40 proc. mokesčių. Bet užsienio bendrovės mokesčių progresyvumas nėra svarbiausias veiksnys. Paprastai bendrovės siunčia tik mažą tarnautojų skaičių vadovauti bendrovės darbui kitoje valstybėje. Jie yra atlyginami, jei naujoje šalyje mokesčiai yra didesni. Visi kiti darbuotojai samdomi vietos sąlygomis, ir jie patys moka pajamų mokestį.

Lietuvoje bendrasis valstybinio socialinio draudimo įmokų įkainis yra milžiniškas – apie 31 procentą. Jis galioja kiekvienam darbuotojui, nuo generalinio **Nukelta į 9 psl.**

Pavydas + puikybė = progresinis mokestis

KAETANA LEONTJEVA

GPM įkainį turi dauguma mūsų regiono šalių – Estija, Latvija, Čekija, Slovakija, Rusija, Ukraina. Lietuva juk varžosi būtent su šiomis valstybėmis, o ne su Skandinavija ar Prancūzija. Net ir turėdami plokščią GPM įkainį, mes dėl daugelio priežasčių pralaimime šią kovą. Daugiau uždirbantieji kenčia dėl „Sodros“ įmokų „lubų“ nebuvimo, kurios egzistuoja gretimuose kraštuose. Užuoat kryptingai gerinę investicinį klimatą, politikai pasišovė visam pasauliui pranešti – mums nereikia nei žmonių, nei investicijų, mums nerūpi šalies konkurencingumas. Progresiniai mokesčiai globalioje rinkoje – tikra atgyvena, ir jeigu jie būtų įvesti, tuo labai greitai įsitikintume.

Politikų noras įvesti progresinius mokesčius yra archetipinis nenuoseklumo pavyzdys. Politikai viešai siekia, kad atsigautų ekonomika, būtų plėtojamos naujos, mažėtų šešėlinė ekonomika, būtų mažinama administracinė našta verslui. Tačiau konkretūs politikų siūlymai, kaip antai progresiniai mokesčiai, turėtų visiškai priešingus rezultatus. Svarbiausia politikų noras skatinti daug pridėtinės vertės sukuriančių darbo vietų steigimąsi – ir ką tokiems darbuotojams valdžia siūlo? Ogi didesnius mokesčius. Daroma viskas, kad žmonės išsilakstytų iš Lietuvos. Be pensininkų Lietuvoje liks nebent tik didžiausi patriotai, bet ar gera valdžia gali bausti patriotizmą?

Kodėl, žinodami visas neigiamas progresinių mokesčių pasekmes, politikai vis tiek jį siūlo? Neišvengiamai susiduriame su moralės požiūriu. Galime išvelgti, kad politikai manipuliuoja žmonėmis, **Nukelta į 9 psl.**

„Jūs darote nuostabų, kilnų darbą!.. Jūsų pagalba leidžia mums gyvuoti ir klestėti, auginti naują kartą lietuviukų!” – tai Gedimino litunistinės mokyklos tėvelių padėka Lietuvių Fondui (LF), išspausdinta galiniame leidinio „2011 m. Liepsna” puslapyje.

Šiame 32 puslapių leidinyje pateikiama 2010 m. LF metinės veiklos ataskaita, verta visuomenės, ypač LF narių, dėmesio, nes gegužės 7 d. Pasaulio lietuvių centre Lemont, IL, įvyks 48-asis metinis narių suvažiavimas. Įvadiniamie žodyje LF tarybos pirmininkas Rimantas Griškelis ir LF valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas kviečia narius suvažiavime aktyviai dalyvauti, pasisakyti rūpimais klausimais bei balsuoti renkant tarybą ir Kontrolės komisiją. Balsuoti taip pat galima paštu arba perduoti savo įgaliojimus kitam LF nariui, dalyvausiančiam suvažiavime.

Balsavimo lape įrašyti šeši kandidatai į LF tarybą. Galima pasiūlyti ir kitas pavardes. Balsuoti reikia ne daugiau kaip už šešis. Iki šiol pasiūlyti kandidatai yra: Violeta Gedgaudienė, Šarūnas Griganavičius, Juozas Kapačinskas, Rita Kisielienė, Donatas Siliūnas ir Dalius Vasys. Į Kontrolės komisiją kandidatuoja trys kandidatai. Balsuoti reikia ne daugiau kaip už tris: Alberta Astras, Aušrelė Sakalaitė ir Milda Šatienė. Leidinio gale galima rasti visų devynių išvardytų kandidatų biografines žinias lietuvių ir anglų kalbomis bei kiekvieno nuotrauką. Tai vertinga ir įdomi informacija. Gaila, kad

2010 metų Lietuvių Fondo ataskaita

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

nėra daugiau kandidatų. Reikia manyti, kad kandidatų stygius privertė LF tarybą pereiti prie vienbalsio nutarimo sumažinti LF direktorių skaičių nuo 18 iki 15. Ši rezoliucija bus pristatyta šio LF suvažiavimo dalyviams balsuoti.

„2010 m. Liepsnoje” gausu įvairių faktų apie Fondą. Nuo LF įsteigimo 1962 m. iki 2010 metų pabaigos sutelkta 7,717 narių. Pernai metais susilaikta 56 naujų narių, tačiau kitoje vietoje (p. 19), išvardytos tik 52 naujų narių pavardės. Per tą patį laiką buvo sutelkta 19.329,277 dol. suma, paskirstyta 14.651,981 dol. įvairių projektų paramai. Du kartus – 2000 ir 2002 metais – metinė parama viršijo milijoną dolerių. Šeštame puslapyje nurodyta, kad 2010 m. paskirstyta 411,500 dol. pelno. Ekonomiškai nedėkingais metais tai tikrai graži suma. Ta parama padidėja iki 453,613 dol. metinių pajamų ir išlaidų lentelėje, esančioje 9 puslapyje. Tame pat puslapyje parodyta, kad 2010 m. turėta 605,104 dol. išlaidų. Į tą sumą įeina išdalyta parama. Likusi suma yra bendrosios, administracinės, renginių, vajų ir nekilnojamojo turto nuomos išlaidos – viso 151,491 dol. arba 25 proc. visų iš-

laidų. 2009 metais tos išlaidos, atėmus paramą, sudarė beveik tokį pat procentą – 24.8.

Savo pranešime Finansų komiteto pirmininkas Almis Kuolas primena, kad investuojant žiūrima į ilgalaikį kapitalo augimą, o ne trumpalaikius rinkos svyravimus. Toliau naudojamosi profesionalų patarėjų paslaugomis, tačiau nepažymėta, kiek tos paslaugos kainavo. Gal jos yra įtrauktos į bendrąsias išlaidas? Pakilus akcijų ir vertybinių popierių rinkai stipriai pakilo ir LF kapitalas, 2010 m. padidėjęs 1.2 mln. dolerių.

Kito komiteto – Pelno skirstymo – pranešime pirmininkas Algirdas Saulius praneša, kad 55 studentai gavo 79,365 dol. stipendijoms. 56 projektai viso gavo 332,135 dol. Iš viso paskirstyta 411,500 dol. Daugiausia pinigų gavo švietimo veikla (25 proc.). Po to, pagal dydį, gavo stipendininkai (21 proc.), jaunimo (17 proc.), kultūros (17 proc.), visuomeninė (13 proc.) veikla ir žiniasklaida (7 proc.). Pagal organizacijas 40 proc. atiteko JAV LB projektams, kitiems JAV projektams (23 proc.), stipendijoms (21 proc.), PLB projektams (8 proc.), projektams kitose šalyse (6 proc.) ir projektams

Lietuvoje (2 proc.).

Įgaliotinių komiteto pirmininkas Laurynas Misevičius praneša, kad komitetas surengė penkis šiuolaikinės muzikos atlikėjų koncertus penkiose skirtingose apylinkėse, kur buvo išdalyta šimtai LF lankstinukų ir surasta keletas naujų narių.

Pateiktame 2010 m. aukotojų sąraše matome apie 375 pavardes. 2010 metais naujais LF nariais tapusių sąrašas išspausdintas atskirai. Smagu buvo ten matyti savo jauniausio anūko pavardę. Paskutiniame sąraše pagerbti 2010 metais mirusieji LF nariai – viso 24. Pagaliau, pernai metais iš keturių palikimų viso susilaikta 228,375 dol. Per metus buvo įsteigti keturi specialios paskirties fondai, bendras jų dydis – 88,861 dol.

Leidinyje daug vertingos informacijos, pajvairintos nuotraukomis, citatomis bei brėžiniais. Verta išiklausyti į leidinio pabaigoje esantį LF kvietimą: „Junkimės į Lietuvių Fondo šeimą, stiprinkime lietuviybės išlaikymą mūsų vaikuose, anūkuose ir proanūkiuose!” Apie LF daugiau informacijos galima rasti internete www.LithuanianFoundation.org.

Su darbingo 48-tojo suvažiavimo linkėjimais įprasminant LF šūkį „Iš kartos į kartą”. Planuojantiems į priekį – LF 50-mečio suaktuvės bus švenčiamos 2012 m. kovo 12 d. Ruošos darbai jau prasidėjo.

Romualdas Kriaučiūnas – klinikinis psichologas, 2005 m. gavęs JAV LB Kultūros tarybos Žurnalistikos premiją už ilgalaikį darbą žiniasklaidoje.

Artėja Didžioji savaitė

TĖVAS ANTANAS SAULAITIS, SJ

torikiečių, airių ir miesto aikštėje – milžiniška bendrinė. Tais laikais sersys vienuolės vadovavo parapijos mokykloms ir puosė bažnyčias, kurios tapdavo gražios kaip lėlės. Šiandien tai atrodytų perkimšta ir labai saldu, bet mūsų laikų pamaldumui tai labai tiko. Smagiausia būdavo su draugais ir draugėmis vaikščioti miesto gatvėmis, susitelkti tikėjimo bendrystei ir vėsoką dieną sušilti einant iki kitos bažnyčios. Atsimenu, grįždavome namo pilni išpūdžių ir alkani.

Didysis ketvirtadienis pradeda vientisą Velyką Tridienio šventimą. Penktadienį, aišku, nebūna Mišių, o Dievo žodžio šventimas su Kryžiaus pagerbimu ir Komunijos apeigomis. Ilgiausias skaitinys apsako Jėzaus Kristaus kančią. Didžiojo šeštadienio vakarą – Velyknaktį – su nauja ugnimi žengiamo į bažnyčią devyniems skaitiniams, Krikšto apeigoms, Eucharistijai – švesti mirtį ir nuodėmę nugalėjusį Prisikėlimą.

Pirmaisiais amžiais kiekvienas

savaitgalis būdavo toks, kaip mūsų vienintelis toks išlikęs vakaras – nuo šeštadienio sutemos iki sekmadienio aušros. Anų laikų krikščionys, turbūt neturėję vaikų, senelių, ligonių, darbų, mokslo, namų, ūkių ar verslo, arklių ir vežimų, malkų ir šulinių, visokių reikalų bei rūpesčių, todėl galėję kas savaitę visą naktį klausytis Dievo žodžio, giedoti, kartu melstis ir švesti apeigas.

Kas spėjo gavėnios savaites atšvesti kitaip negu eilinį metą, pusantro mėnesio laiką gražiai baigia didžiosiomis trijų dienų Velykų šventėmis nuo ketvirtadienio iki Prisikėlimo ryto. Velykų tridienis – vieniša šventė gydyti širdis, suartinti žmones, pasidžiaugti mūsų dvasiai Dievo teikiama atgaiva.

Atsimenu senovinį paprotį lankyti bažnyčias Didįjį ketvirtadienį. Labai įdomu, kad mūsų Pal. Jurgio Matulaičio misiją trečią kartą lankys netolimo miestelio parapijiečiai, autobusu apkeliaujantys apylinkės bažnyčias. Kadangi Didysis ketvirtadienis yra bendrystės prie Viešpaties Vakarienos stalo, Bažnyčios vienybės šventė, pirmaisiais amžiais buvo išnešiojami Komunijos gabalėliai po miesto ar miestelio kitas bendruomenes, tą pačią valandą švenčiančias Eucharistiją.

Mano vaikystės ir jaunystės miestelis nedidelis, iki šiandien jame gyvena vos 100,000 gyventojų. Neaplinkydavome visų devyniolikos katalikiškų parapijų, bet įdomiausia buvo jų įvairovė – italų, prancūzų, puer-

Ar teko kada nors lankytis Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje? Vieniems teko, o kiti nė girdėti apie tokį negirdėjo. Kodėl Balzeko? Todėl, kad tokia pavardė žmogaus, kuris įkūrė muziejų. Sakysit – nelietuviška pavardė? O Awgaitis – lietuviška? Balchunas – lietuviška? Daugybė tokių iškraipytų lietuviškų pavardžių Amerikoje. Bet jos tapusios legaliomis, žmonės jomis ir save, ir savo vaikus vadina. Taip ir Balzekas – nebe Balžekas.

Bet ne apie tai norėjau papasakoti. Čikagoje yra lietuvių kultūros muziejus. Jį įkūrė Amerikoje gimęs lietuvių kilmės amerikietis. Tokių įvairių tautybių muziejų ir kultūros centrų Čikagoje yra daug, nes ne vieni lietuviai savo kultūriniu paveldu, istorija rūpinasi. Čia gyvendami norime, kad apie mus – lietuvius – visi kiti kuo daugiau žinotų. Kad būtų susipažinę su mūsų istorija, atskirtų mus nuo rusų, lenkų, vokiečių, suprastų mūsų kančias ir vargus, įvertintų mūsų pastangas ir siekius, grožėtusi mūsų šokiais ir tauto-

Pažinkime daugiakultūrę ir daugiasluoksnę Čikagą

KARILĖ VAITKUTĖ

dailės dirbiniais... Tačiau kiek iš mūsų ką nors žino apie Čikagoje gyvenančius kitų tautybių palikuonis – airius, lenkus, vokiečius, arabus?

Yra tokia organizacija: Chicago Cultural Alliance (Čikagos kultūros sąjunga). Ji jungia daugybę įvairių etninių bendruomenių kultūrinių ir istorinių centrų. Išvardysiu tik keletą: American Indian Center (Amerikos indėnų centras), Cambodian American Heritage Museum (Kambodžos paveldo muziejus), Chicago Japanese American Historical Society (Čikagos japonų istorijos draugija), Chinese American Museum of Chicago (Amerikos kinų muziejus Čikagoje), German American Cultural Center (Amerikos vokiečių kultūros centras), Italian Cultural Center at Casa Italia (Italų kultūros cen-

tras), Latvian Folk Art Museum (Latvių liaudies meno muziejus), Swedish American Museum (Amerikos švedų muziejus). Tai toli gražu ne visi muziejai ir draugijos, atstovaujantys savosioms kultūroms. Beveik visi jie turi savo patalpas, savo galerijas, savo parodas, įvairius renginius, užsiėmimus, kalbų mokymosi pamokas ir t. t. Visų jų adresus norintieji gali rasti Čikagos kultūros sąjungos tinklalapyje www.chicagoculturalalliance.org. Atsidarykite ir prieš jūsų akis atsivers margaspalvis Čikagoje gyvenančių tautybių spektras.

Žinoma, galime niekur neiti, lindėti savo kiaute ir nieko nematyti. Bet galime ir plačiau pasidairyti. Patatysite, kad „Klumpakoji” kaip savą čekai šoka, bulvinius blynus kaip savus žydai valgo, o Klaipėdos (Me-

mel) herbas išdidžiai kaip savas kabo Amerikos vokiečių kultūros centre. Išgirsite, kad Marquette Park – tai ir arabų imigrantų, ne tik lietuvių pamėgtoji gyvenamoji vieta buvo, lietuvių liaudies dainose apdainuotos mėtos – pagrindinė arabų prieskoninė žolelė, be kurios šie nė dienos neišsiverčia.

Daug idomių dalykų galima sužinoti plačiau prasimerkus ir po apylinkes pasidairius. Čikagos kultūros sąjunga kviečia ir į įvairius jungtinius renginius. Štai artimiausias įvyks balandžio 16 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Jame dalyvaus lietuvių (Balzeko lietuvių kultūros muziejaus) ir japonų (Čikagos japonų istorijos draugijos) atstovai. Renginio tema: rūpinimasis senais žmonėmis Amerikos lietuvių ir japonų bendruomenėse. Bus kalbama apie senų žmonių fizines ir emocines reikmes. Jeigu sudomino renginio tema ir norėtumėte dalyvauti, skambinkite į lietuvių kultūros muziejų telefonu 773-582-6500 arba apsilankykite Čikagos kultūros sąjungos tinklalapyje www.chicagoculturalalliance.org.

TELKINIAI

Boston, MA

Šv. Petro bažnyčios altorius.

Naujai pašventinta Šv. Petro lietuvių bažnyčia

MIRGA GIRNIUVIENĖ

Kovo 27 dieną Boston arkivyskupijos augziliaras vyskupas Robertas Hennessey Šv. Petro lietuvių bažnyčioje Bostone atnašavo šv. Mišias. Mišių metu jis pašventino bažnyčią ir naujai atkurtą Viešpaties apreiškimo Marijai vitražą.

Mišias koncelebravo klebonas kun. Žukas, buvęs klebonas prelatas

Vysk. Hennessey (d.) įžengia į Šv. Petro lietuvių bažnyčią.

Kontautas ir buvęs Lawrence parapijos klebonas bei buvęs Šv. Petro parapijos vikaras kun. Janiūnas.

Bažnyčia buvo suremontuota po 2009 m. gruodžio mėnesį bažnyčioje įvykusio gaisro. Per metus ji buvo dažoma iš vidaus, taisoma, buvo idėti nauji kilimai, galop – įstatytas naujai pagamintas vitražas, kurį gaisrininkai, gesindami gaisrą, sudaužyti. Bažnyčia taip pat buvo taisoma iš lauko ir dabar atrodo lyg naujai būtų pastatyta.

Vyskupas Hennessey Mišias atnašavo angliškai, bet vienos maldos buvo sakomos lietuviškai ir vieni skaitiniai buvo skaitomi lietuviškai. Per pamokslą vysk. Hennessey pabrėžė kalbos svarbą, norint išlaikyti savą kultūrą. Jis pasidžiaugė parapijos lietuviškumu ir skatino parapijiečius neužmiršti savo kultūros.

Po pamaldų vyskupas apsilankė Šv. Petro parapijos salėje, kur papusryčiavo ir pabendravo su parapijiečiais.

Šv. Petro parapijiečiai didžiuojasi savo gražia bažnyčia, kurią prieš daugiau negu 100 metų savo rankomis pastatė paprasti lietuviai darbininkai. Iš naujo šventinant bažnyčią jie prisiminė ir savo pirmtakus, kurie tiek rūpinosi ir vargo, kad lietuviai galėtų šlovinti Dievą savo gimtąja kalba.

Bažnyčios svetainė:
www.stpeterparishboston.com

Po pamaldų parapijiečiai sveikinas su vyskupu Hennessy ir klebonu Žuku (prieky).
Almio Kuolo nuotraukos

Hartford, CT

Nepriklausomybės minėjimo proga – A. Vilčinsko koncertas

IRENA NAKIENĖ-VALYS

„Lietuviais esame mes gimę“ – prisimename dar 1879 metais Tilžėje išspausdintame laikraštyje „Lietuviška Ceitunga“ poeto Jurgio Zauerveino eilėraščio žodžius, kad čia mus, gyvenančius lietuvius, jungia mūsų kalba, mūsų papročiai, noras bendrauti, susitikti, pasikalbėti. Juk „žmonijos širdin kelias eina per tautos širdį“ sakydavo Vydūnas, o Mikalojus Daukša prisakė, kad „kalba yra bendras meilės ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas“.

Nors kovo 26 dienos šeštadienis buvo žvARBOKAI šaltas, pasipuošusios damos, jų antrosios pusės ir net vaikučiai su gera nuotaika rinkosi Hartford Švč. Trejybės parapijos salėje paminėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Lietuviai rinkosi iš visų aplinkinių apylinkių, daugiausia trečiosios kartos išeiviai. Kovo 11-osios

los turi galimybę ir malonumą būti kartu, mokosi suprasti kitus, bendraudami su kitakalbiais žmonėmis, gali mokytis taisyklingai tarti lietuvių kalbos žodžius, turtinti savo lietuvių kalbos žodyną.

Šventinį vakarą vainikavo Lietuvos populiaros muzikos atlikėjas, atgimimo laikų dainų autorius Arvydas Vilčinskas su programa „Po 20 metų“. Prieš 15 metų pasirinkęs migranto likimą, šiuo metu dainininkas gyvena JAV. A. Vilčinsko klausytojai ir gerbėjai turėjo galimybę išgirsti jo naujausios kūrybos bei išgyti kompaktinę plokštelę su dainininko autografu. Keletą šio albumo dainų yra prodiusavęs vyriausias A. Vilčinsko sūnus Tadas, vaikystėje drauge su tėvu dainavęs grupėje „Medus“ ir net į Connecticut kartą su koncertu atvažiavęs. Maloniu tembru atliekamos A.Vilčinsko melodingos dainos, žadinusios tautiečių patriotizmą, išsiūbavo, išjudino ir Hart-

A. Vilčinskas su drauge, Sigita Šimkuvienė-Rosen, generalinis konsulas NY V. Sarapinas su žmona.

renginį organizavo New Haven apylinkė, vedė Sigita Šimkuvienė-Rosen. Šventėje gražią kalbą ir sveikinimo žodžius susirinkusiems tarė Lietuvos Respublikos generalinio konsulato New York generalinis konsulas Valdemaras Sarapinas. Išskirtinis dėmesys buvo parodytas Vaivos Vėbrautės šeštadieninei mokyklėlei – jos vadovei Dzinai Inkratienei konsulas padovanojo knygų.

Mūsų susiejimai visada lydimi gausių vaišių, todėl šio vakaro vakarienės šeimininkais buvo Hartford Vaivos Vėbrautės lituanistinės mokyklos mokytojai ir tėvai, norintys užsidirbti lėšų mokyklėlei. Reikia džiaugtis, kad mūsų jaunosios atža-

ford salėje susirinkusius. Dainininkas padėjo klausytojams ir S. Šimkuvienėi-Rosen už šiltą priėmimą. Jis pasveikino JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkę S. Šimkuvienę-Rosen, skirdamas jai dainą ir šoki. Kaip tik tą dieną sukako 10 metų, kaip Sigita gyvena ir dirba, puoselėdama lietuvių Amerikoje.

Mes, išeivijoje gyvenantys, norime ir mokame prisiminti tėvynės praeitį, nes ji tokia didi, o jos istorija – sudėtinga. Mūsų tauta buvo ypatinga, jos didvyriškumas atvedė mus ir į Vasario 16-ąją, ir į Kovo 11-ąją.

Irena Valys – JAV LB Rytinės CT apylinkės vicepirmininkė.

JAV Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygarda nuoširdžiai dėkojama „Draugo“ laikraščiui už skelbimą Vasario 16-tos minėjimo Los Angeles ir atsiuntė laikraščio leidybai paremti dosnią 100 dol. auką. Labai ačiū, kad mus remiate.

Grażina M. Traska, gyvenanti Oak Lawn, IL, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą bei atsiuntė mums 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos vyčių centro valdybos suvažiavimas

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Š. m. kovo 25–26 d. įvykusį Lietuvos vyčių centro valdybos pavasarinį suvažiavimą globojo neseniai įsteigta 158 kuopa, veikianti Lakeshore, Indiana. Penktadienį, kovo 25 d., Centro valdybos nariai ir 158 kuopos nariai susirinko „Clarion Inn” viešbutyje, Michigan City, IN, kur 6 val. v. buvo prisiminti pabaltijiečiai, žuvę sovietų genocido metu. Uždegėme žvakutes, pasimeldėme už ištremtus žmones, pagerbėme juos tylos minute. Šis vyčių prisiminimas vyko tuo pačiu laiku, kai Jungtinis pabaltijiečių kraštų komitetas (JBANC), organizacijų atstovai ir pavieniai asmenys rinkosi Victims of Communism Memorial Washington, DC pagerbti žuvusiųjų nuo komunizmo. Vėliau vakarienia-vome ir bendravome „Brentwood Tavern” prie Marina Grand Resort.

Lietuvos vyčių centro valdybos posėdis vyko kovo 26 d. „Clarion Inn” viešbutyje, jame dalyvavo 21 Centro valdybos narys ir svečiai iš Illinois, Indiana, Michigan, New Jersey, New York, Ohio ir Tennessee valstijų.

Susirinkimo pradžioje organizacijos Centro valdybos pirmininkė, garbės narė Bernice Aviža sukalbėjo maldą, pasveikino dalyvius ir toliau vadovavo posėdžiui. Lietuvos vyčių 158 kuopos vardu pasveikino kuopos pirmininkė Maria Deksnis.

Garbės narys ir 100 metų sukakties suvažiavimo kopirmininkas Robert A. Martin, Jr. pranešė apie pasirošimą paminėti Lietuvos vyčių 100 metų jubiliejinį metinį suvažiavimą. Bus renkama visų kuopų (aktyvių ir uždarytų) istorija ir išleistas specialus leidinys. Planuojama išleisti kompaktinę plokštelę su visomis lietuviškomis dainomis, kurias Vyčiai dainuodavo per suvažiavimus. Manoma išleisti jubiliejinį Vyčių medalį. Įvairūs mažesni paminėjimai vyks per visus 2013 m.

Kadangi Lietuvos vyčiai buvo įsteigti 1913 m. balandžio 25 d., šimtmečio jubiliejų norima pradėti 2013 m. balandžio 25 d. Naujosios Anglijos

apygardoje aplankant organizacijos steigėjo Mykolo Norkūno kapavietę ir ten padedant vainiką. Numatoma Centro valdybos pavasarinį posėdį rengti tuo pačiu laiku. Pageidaujama, kad visos kuopos ir apygardos kaip nors paminėtų Lietuvos vyčių šimtmečio jubiliejų.

Centro valdybos pirmininkės pirmoji pavaduotoja Barbara Miller trumpai papasakojo apie Lietuvos vyčių tinklalapį (www.knightsoflithuania.com), kuriame bus nuoroda į socialinį tinklą „Facebook”, taip pat bus galima el. paštu siųsti komentarus ir klausimus apie organizaciją. Tinklalapyje yra ir apklausa apie organizaciją, informacija apie narys-tę ir nario mokestį, apie artėjantį 98-ąjį metinį visuotinį narių suvažiavimą, žinios apie organizacijos žurnalą „Vytis”, visos organizacijos cen-tro valdybos narių ir kuopų pirmi-ninkų sąrašai, ankstyvesni „Vyties” numeriai. Yra ir nuoroda į Šiluvos Mergelės Marijos tinklalapį ir žinia, kad Lietuvos vyčiai tapo ALT'o ir Lietuvių katalikų federacijos nare.

Šiek tiek laiko buvo skirta padis-kutuoti apie artėjantį 98-ąjį meti-nį vyčių suvažiavimą/seimą, kuris vyks 2011 m. liepos 27–31 d. tame pa-čiame viešbutyje, kuriame vyko šis suvažiavimas ir kurį globos 158 kuopa. Viešbučio kaina bus 109 dol. už parą. Registracija jauniems vy-čiams iki 18 m. – 100 dol., suaugu-siems – 195 dol. asmeniui iki gegužės 20 d. Nuo gegužės 21 d. iki birželio 24 d. kaina asmeniui pakils iki 215 dol. O po birželio 30 d. registracijos kaina bus 235 dol. asmeniui. Į registracijos kainą įeina susipažinimo vakaras – Ragtop Auto Museum ir išvyka į „Blue Chips Casino”, kultūros vaka-ras „Vakaras Lietuvoje” – su lietuviš-ka muzika ir maistu, ketvirtadienio pietūs, penktadienio vakarienė, šeš-tadienio vakaro pokylis, suvažiavi-mo/seimo užbaigimo pietūs ir nuve-žimas į St. Anne’s on the Dunes baž-nyčią ir kitas vietas. Pasiruošimai šiam suvažiavimui jau vyksta, suva-žiavimo metu aplankysime įdomias vietas Michigan City mieste. Anks-čiau atvykusiems suvažiavimo daly-

viams bus surengta išvyka autobusu į Saugatuck, MI. Dalyviai pietaus prie ežero, paplaukios „Star of Sau-gutuck” laivu Kalamazoo upe ir Mi-chigan ežeru, vėliau aplankys Cra-ne’s Pie Pantry, Fennville, MI. O vė-liau norintys galės važiuoti į Long Beach, IN palydėti saulėlydžio ir pabendrauti prie laužo.

Dabartinis Šv. Kazimiero kolegi-jos gildijos pirmininkas Mark Bell pranešė, kad jis nekandiduos į šio padalinio pirmininkus.

Lietuvos vyčių teisinis patarėjas advokatas Saulius Kuprys papasako-jo apie Amerikos lietuvių susivieni-jimą ir jo dabartinę padėtį. Orga-nizacija buvo įsteigta 1886 m. prelato Urbos pastangomis kaip „Fraternal benefit society”. Jos tikslas buvo ir yra teikti mirties ligos ir invalidumo draudimą. Susivienijimas turėjo apie 30,000 narių ir 30 skyrių visose JAV. Dabartiniu laiku narių gali būti apie 2,000–3,000. Nežinia, kiek šių narių priklauso Lietuvos vyčiams. Kuprys sakė, kad Lietuvos vyčių garbės na-riai a. a. dr. Jokūbas ir Loretta Stukai buvo aktyvūs valdybos nariai. Ši organizacija turi pastatą Manhattan, NY, kurio vertė yra apie 4.5–5 mln. dol. Tame pastate yra gausus lietu-viškas archyvas, kuriame medžiaga ir dokumentai kaupiami nuo XIX šimtmečio. Šiuo metu dalimi šių patalpų naudojasi Lietuvos vyčių 12 kuopa, veikianti New York. Kuprys kvietė Lietuvos vyčius prisijungti prie šios draudimo organizacijos. Platesnę informaciją apie susivieni-jimą rasite tinklalapyje www.lithua-nianalliance.com.

Ateinantis Centro valdybos po-sėdis numatytas 2011 m. liepos 26 d. 8

Lietuvos vyčių centro valdybos pirmi-ninkė, garbės narė Bernice Aviža.

val. v. Michigan City. Jis vyks meti-nio visuotinio narių suvažiavimo, ku-rį globos Lakeshore 158 kuopa, metu.

Posėdis baigtas malda.

Po to vykome į St. Anne’s on the Dunes bažnyčią šv. Mišioms, po jų važiavome pas šio savaitgalio glo-bėjus Marie ir Edward Deksnis pa-bendrauti su vietiniais vyčiais ir vakarieniauti.

Regina Juškaitė-Švobienė – Lietu-vos vyčių garbės narė ir ryšių su vi-suomene pirmininkė.

Toronto, Canada

Trumpai

Kovo 4 dieną, penktadienį, To-ronto lietuvių namuose surengtas Ovidijaus Vyšniausko koncertas, pri-traukęs daug dalyvių. Programa bu-vo miela ir artima, priminusi gim-tuosius namus, pirmąją meilę bei nuoskaudas. Koncertas pabaigtas su daina „Kur bėga Šešupė”.

Toronto mažlietuviai kovo 8 d., antradienį, Prisikėlimo salėje su-rengė tradicinę Užgavėnių vakarienę „Šiupinys”. Vakaro metu mažlietu-viai su draugais ragavo „šiupinį”, bendravo, prisiminė senus laikus.

Kovo 11-osios minėjimas sureng-tas kovo 20 d. Toronto Prisikėlimo salėje. Pagrindinis kalbėtojas buvo

Kovo 23 d., trečiadienį, Toronto mieste mirė Haris Lapas, buvęs Lie-tuvos Respublikos garbės konsulas Kanadoje.

Toronto pensininkų namuose „Vilnius Manor” gyvena per dešimt ilgaamžių, sulaukusių 90 metų. Svei-kiname Juozą Petronį, neseniai at-šventusį 90 metų.

Parengė
Stasys Prakapas

Buvo prisiminti žuvusieji sovietų genocido metu. **Reginos Juškaitės-Švobienės** nuotr.

J. Mačiulis, gyvenantis **Aylmer, Ont., Canada**, atsiuntė dosnią 100 dol. auką „Draugo” leidybai paremti. Nuoširdžiai Jums dėkojame už pa-ramą.

Danutė Paskonis, gyvenanti **Eastlake, OH**, pratešdama metinę „Draugo” prenumeratą paaukojo laikraščio leidybai paremti 50 dol. Tariame nuoširdų ačiū.

Valerie Austras, gyvenanti **St. Pete Beach, FL**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui” ir 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

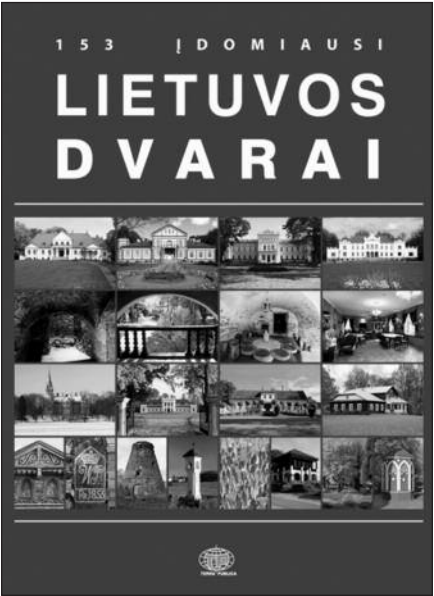
Auga susidomėjimas Lietuvos dvarais ir jų istorija

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Lietuvoje iki 1940 metų buvo apie 4,000 dvarų ir palivarkų, 1990 metais suregistruota apie 2,500 dvarų, ir jų skaičius kasmet mažėja. Dalis neprižiūrimų dvarų jau seniai virto griuvėsiais, tačiau nemažai dvarų yra privatizuota, ir naujieji jų savininkai dvarus puoselėja, juose rengia parodas, susitikimus, koncertus.

Dvaras – tai ekonominis vienetą, veikiantis tam tikroje teritorijoje. Dvare gyveno ne tik kilmingieji, bet ir daugelio mūsų protėviai – priklausomai nuo laikmečio, tai buvo baudžiauninkai, samdiniai, pavaldiniai. Aplink dvarus kūrėsi gyvenvietės, miesteliai, dvaruose užaugo, mokėsi ir dirbo šviesiausi Lietuvos žmonės, garbingų ir senų giminių palikuonys. Dvarus projektavo garsiausi Lietuvos ir užsienio šalių architektai. Dvarai kartu su valstybe kentėjo nuo karų, epidemijų, ligų, priešų, vidaus nesutarimų. Kaip ir valstybę, juos griovė ne tik svetimi, bet ir savi.

Visą tai ir daugybę kitų žinių pateikia neseniai pasirodęs išpūdingas žinynas „153 įdomiausi Lietuvos dvarai“, kurį išleido Kaune išikūrusi leidykla „Terra Publica“. Anksčiau pasirodžiusią ir jau pakartotino leidimo sulaukusią šios leidyklos knygą „153 įdomiausios Lietuvos bažnyčios“ jau pristatėme „Drauge“, nemažai skaitytojų įsigijo ir „153 įdomiausius Lietuvos miestelius“.

Naujosios knygos viršelis.

Naujausia knyga-žinynas apie dvarus sulaukė didelio susidomėjimo vasario mėnesį Vilniuje vykusioje tradicinėje knygų mugėje. Čia jos pristatymas surengtas kartu su Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos nariais. Susidomėjimas renginiu ir naujuoju žinynu buvo toks didelis, kad ne visi norintieji galėjo patekti į salę.

Leidyklos direktorė Danguolė Kandrotienė išitikinusi, kad kelionės po Lietuvos dvarus ir dvarvietes leidžia giliau pažvelgti į Lietuvos visuomenės istoriją, garsių didikų giminių likimus, svarbiausius istorinius įvykius įvertinti paprastojo mirtingojo akimis. Naująją knygą rengė net 60 autorių – istorikų, muziejininkų, paminkloaugininkų, krašto šviesuolių, o tekstai iliustruoti net aštuoniais šimtais nuotraukų, nemažai jų – archyvinių, istorinių ir mažai kam matytų.

Leidyklos darbuotojai, tekstų autoriai ir fotografai atliko beveik 500 dvarų pradinį vertinimą, kurio

Gelgaudiškio dvaras pamažu restauruojamas. **Algio Vaškevičiaus** nuotr.

pagrindu pagal nustatytus vertinimus buvo atrinkti įdomiausi Lietuvos dvarai. Dvarai vertinti pagal išlikusių statinių skaičių, jų būklę, architektūrinę, istorinę vertę, su dvarais susijusias iškilias asmenybes ir pan. Visi dvarai suskirstyti į penkias grupes pagal Lietuvos etnografinius rajonus: Aukštaitiją, Dzūkiją, mažąją Lietuvą, Suvalkiją ir Žemaitiją. Knygos pradžioje pateiktas Lietuvos žemėlapis, kuriame sužymėti aprašomi dvarai. Daugiausia jų – Aukštaitijoje – 76, o Mažojoje Lietuvoje – 6, Suvalkijoje – 9.

Leidykla savo interneto svetainėje www.terrapublica.lt pateikia dar daugiau išsamios informacijos apie naująjį leidinį ir dvarus. Pačiais įdomiausiais Lietuvos dvarais leidėjai laiko Pakruojo, Verkių, Baisiogalos, Trakų Vokės, Joniškėlio, Žagarės, Plungės, Rokiškio, Švėkšnos ir Burbiškio dvarus. Pastarasis garsus tuo, kad kiekvienų metų pavasarį čia vyksta išpūdinga tulpių žydėjimo šventė – šiemet ji rengiama gegužės 7 dieną.

Pakruojo dvaras – pats didžiausias Lietuvoje, jo ansamblį sudaro net 34 paminkliniai pastatai, išsidėstę 48,2 hektaro plote. Pakruojo dvaro biblioteką tvarkė lietuviškų kalendorių pradininkas Laurynas Ivinskis, o dvarininko pastatytoje ligoninėje dirbo rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė.

Išpūdingais interjerais pasižymi Verkių, Trakų Vokės, Švėkšnos dvarai, Rokiškio dvare rodoma grafų drabužių kolekcija. Plungės dvare įrengtas Žemaičių dailės muziejus, Tiškevičių giminės dvarai Palangoje ir Kretingoje visada gausiai lankomi. Tie, ką domina žirgai, gali apsilankyti Žagarės dvare, kur galima ne tik pajodinėti, bet ir pamatyti vieną seniausių Lietuvos žirgynų bei autentiškas išlikusias arklides.

„Dvarai panašūs į knygas – kiekvienas iš jų pasiima tiek, kiek moka, gali ir turi žinių įskaityti tarp eilučių. Kuo daugiau turėsime žinių apie dvarą valdžiusius žmones, pastatų architektūrą ir panašius dalykus, tuo įdomesnė bus ir pati kelionė. Knygoje aprašyti dvarai yra vertingi, įdomūs, privažiuojami ir juos galima apžiūrėti bent jau iš išorės. Artėja vasara, o tai pats geriausias laikas tokioms pažintinėms ekskursijoms“, – sako leidyklos vadovė.

Algis Vaškevičius – Lietuvos žurnalistas, ilgametis „Draugo“ bendradarbis.

New York atidaryta lietuvių dailininkės tapybos darbų paroda

Lietuvos generaliniame konsulate New York atidaryta daugelį metų New York valstijoje gyvenusios ir kūrusios lietuvių dailininkės Ievos Vanagaitytės-Janukėnienės tapybos paroda „Leiskit į Tėvynę“.

Parodos atidaryme New York lietuvių ir miesto svečius pasveikino Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas.

„Šįvakar į mus jaukiai prabyla širdies šiluma sušildyti ir moteriško jautrumo įkvėpti a. a. Ievos Vanagaitytės kūriniai, kuriuose įpintas ilgesys savo Tėvynei, meilė šeimai, gamtai“, – kalbėjo V. Sarapinas.

Tautos fondo pirmininkė Giedrė Kumpikaitė dalijosi prisiminimais apie autorę, pažymėdama jos ypatingą jautrumą esantiems šalia ir meilę Lietuvai. Renginyje dalyvavo autorės duktė Marytė Kavaliauskas.

Paroda Lietuvos generaliniame konsulate New York veiks iki ba-

landžio 29 dienos.

I. Vanagaitytė-Janukėnienė gimė 1914-aisiais Tilžėje, užaugo Klaipėdoje. Kaip ir dauguma Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių, karo metu ji pasitraukė į Vokietiją, o 1949 metais atvyko į Boston, MA.

Tapyti pradėjo 1964 metais. Ji mokėsi Vaizduojamosios dailės muziejaus mokykloje Boston, lankė privačias menininkės Gemos Duobaitės-Phillips dailės pamokas.

I. Vanagaitytė-Janukėnienė surengė keletą parodų JAV. Jos tapyboje skleidžiasi trapus moteriškumas, vyrauja šilti potėpiai, gėlių, gamtos, pasakų motyvai. Dailininkė taip pat yra nutapiusi nemažai portretų.

I. Vanagaitytė-Janukėnienė mirė 2011 m. sausio 25 d. Southampton, NY, sulaukusi 96 metų. Ji bus palaidota Lietuvoje, Bitėnuose.

LR generalinio konsulato New York info

Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas atidaro parodą. **LR generalinio konsulato New York archyvo** nuotr.

Leidinio „M. K. Čiurlionis. Kūriniai fortepijonui“ pristatymas-koncertas

Balandžio 18 d. Rašytojų klube, Vilniuje ir balandžio 19 d. Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune įvyks naujo leidinio „M. K. Čiurlionis. Kūriniai fortepijonui“ pristatymas-koncertas. Šešių kompaktinių plokštelių rinkinys ir keturiasdešimties puslapių leidinukas – tai pirmą kartą Lietuvoje įrašyti ir išleisti visi didžiojo Lietuvos genijaus M. K. Čiurlionio kūriniai fortepijonui.

Rokas Zubovas

2010-aisiais metais pianistas Rokas Zubovas, dailininko ir kompozitoriaus proanūkis, penkių koncertų cikluose Vilniuje ir Kaune, pavadintuose „Čiurlionio miestai“, atliko visus savo prosenelio kūrinius fortepijonui. Šių koncertinių programų pagrindu padaryti ir naujieji įrašai, apimantys visą Čiurlionio kūrybinę biografiją: pirmieji nedidukai preliudai ir kanonai fortepijonui kompozitoriaus rankraščiuose datuoti 1896 metais, jo studijų Var-

šuvos muzikos institute metu, o paskutiniai preliudai ir didžioji Fuga b-moll (VL 345) – sukurti Druskininkuose ir Sankt Peterburge 1909 metais.

Koncerto-pristatymo metu pianistas R. Zubovas skambins įvairių laikotarpių M. K. Čiurlionio fortepijoninius kūrinius, nužyminčius svarbius kompozitoriaus stilistinės raidos etapus, bei dalinsis savo mintimis apie M. K. Čiurlionio muziką ir leidinio atsiradimo detales.

Angliška leidinio versija jau su dideliu pasisekimu pristatyta Varšuvoje, Helsinkyje ir Leipcige.

Visi kūriniai – daugiau kaip septynios valandos muzikos – įrašyti Klaipėdos koncertų salėje. Įrašų režisierius – Gediminas Zujus, įrašų redaktorius – Giedrius Kriunas, o garso suvedimą ir masteringą atliko Giedrius Litvinas. Leidinio apipavidalinimas ir maketas – Neringos Ratkutės. Dailiai knygiskai įrištas leidinukas pagamintas „Petro ofsete“. Kompaktinės plokštelės spaustos „BOD Lietuva“.

Vakarus-pristatymus surengs viešioji įstaiga „Impetus musicus“, Rašytojų klubas, „Ekspobalta“, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus ir spaustuvė „Petro ofsetas“.

Bernardinai.lt

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Vilniuje paminėtos Smolensk nelaimės metinės

Vilnius (ELTA) – Vilniuje paminėtos Lenkijos prezidento Lech Kaczynski, jo žmonos ir prezidentą lydėjusios delegacijos narių tragiškos žūties netoli Smolensk pirmosios metinės.

Šv. Jonų bažnyčioje vyko koncertas „In memoriam“. Užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio globojamame renginyje dalyvavo valstybės vadovai, užsienio šalių diplomatai, Seimo nariai, visuomenės atstovai.

L. Kaczynski Lenkijos prezidento pareigas ėjo 2005–2010 metais. Lenkijos vadovas, jo žmona Marija ir tuo pačiu lėktuvu į Smolensk paminėti 70-ųjų Katynės žudynių metinių skridusi delegacija žuvo 2010 metų balandžio 10 dieną. Nukritus ir sudužus lėktuvui žuvo visi 96 lėktuvo keleiviai ir 9 ekipažo nariai.

Šv. Jonų bažnyčioje paminėtos Smolensk nelaimės metinės.

ELTA nuotr.

Minsko metropolitene įvyko sprogimas

Minskas (BNS) – Baltarusijos sostinės metropolitene balandžio 18 d. nugriaudėjo sprogimas. Liudinin-kai sako, kad yra sužeistųjų, gali būti žuvusiųjų. Nelaimė įvyko stotyje „Oktiabrskaja“, iš šios metropolite-noties buvo evakuoti žmonės.

Sprogimas nugriaudėjo tuo metu, kai iš traukinio, atvykusio į „Ok-tiabrskaja“ stotį, lipo žmonės. Šioje vietoje susikerta dvi požeminio transporto linijos; baigiantis darbo diena, keleivių buvo daug.

Vienas stotyje buvusių liudinin-kų sakė, kad per sprogimą įgriuvo stoties lubos. Kol kas nežinoma, ar šis sprogimas buvo nelaimingas įvykis ar teroro išpuolis.

Metropolitenos stotis „Oktiabrskaja“, kurioje įvyko sprogimas, yra Minsko centre, tarp jos ir prezidento Aleksandr Lukašenka administraci-jos pastato yra tik skveras. Šiame pastate yra A. Lukašenka darbo kabinetas.

TATENA nėra pritarusi nei Rusijos, nei Baltarusijos pasirinktoms elektrinių statybų vietoms

Vilnius (BNS) – Tarptautinė atominės energetikos agentūra (TATENA) nėra pritarusi nei Rusijos, nei Baltarusijos pasirinktoms atominių elektrinių statybų vietoms Lietuvos pasienyje, teigia Užsienio reikalų ministerija (URM).

„Rusijos ir Baltarusijos teiginiai, kad aikštelių pasirinkimas buvo suderintas su TATENA, neatitinka tikrovės, nes ši organizacija tokiam pasirinkimui nėra pritarusi“, – teigiama URM pranešime.

Anot ministerijos, mažas – apie 50 kilometrų – Baltarusijos planuo-jamos AE aikštelės atstumas nuo Lie-tuvos sostinės Vilniaus pagal tarp-tautinius reikalavimus yra laikomas vieno iš esminių branduolinės sau-gos principų pažeidimu.

URM pakartojo, kad Lietuva iki šiol nei iš Rusijos, nei iš Baltarusijos

nėra gavusi išsamių duomenų, ko-kiais reikalavimais remiantis pasi-rinktos Astravo ir Nemano aikštelės atominiams projektams vystyti. „Tai pažeidžia TATENA, Branduolinės sau-gos konvencijos ir Jungtinių Tautų konvencijos dėl poveikio aplinkai ver-tinimo reikalavimus“, – sakoma Lietu-vos diplomatinės žinybos pranešime.

Diplomatai be kita ko pakartojo, jog Lietuvoje nebuvo surengti priva-lomi atominių elektrinių Baltarusi-joje ir Rusijoje viešieji svarstymai. Pastaruoju metu kaimynų planai greta Lietuvos sienų statyti naujas atominės elektrines sukėlė daug dis-kusijų politinėje ir viešojoje erdvėje. Lietuva savo ruožtu tikisi per dešimt-metį kartu su Latvija, Estija ir Len-kija, dalyvaujant strateginiam inves-tuotojui, pasistatyti Visagino atomi-nę elektrinę.

„Žalgiris“ ketvirtą kartą tapo BBL čempionu

Aliaus Koroliovo (ELTA) nuotr.

Kaunas (ELTA) – Baltijos krepšinio lygos (BBL) čempionato Elito diviziono nugalėtojo vardą apgynė Kauno „Žalgiris“ klubas. Jis finale Kauno sporto halėje 75:67 įveikė Ramūno Butauto treniruojamą Rygos VEF (Latvija) komandą.

„Žalgiris“ BBL čempionu tapo ketvirtą kartą. Prieš tai Kauno komanda šiose varžybose šventė pergalę 2005, 2008 ir 2010 metais.

Rungtynėse dėl trečios vietos Vilniaus „Lietuvos ryto“ komanda 84:80 įveikė Ventspilio „Ventspils“ (Latvija) komandą.

NATO netiki M. Gaddafi pažadais

Briuselis (BNS) – NATO nepasiti-ki Muammar Gaddafi režimo ketini-mais nutraukti ugnį ir pažymi, kad bū-tina išsaugoti Libijos suverenitetą ir te-ritorinį vientisumą.

„Mes girdėjome ir matėme, kaip Gaddafi režimas praeityje paskelbdavo ir pažadėdavo nutraukti ugnį. Jie nesi-laikydavo savo pažadų, priešingai, to-liau puldinėdavo savo šalies žmones. Todėl tokių pažadų rimtai nevertinu“, – sakė NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen Briuselyje vykusioje spaudos konferencijoje.

Organizacijos vadovas pažymėjo, kad pareiškimai apie paliaubas turi kelti pasitikėjimą. A. F. Rasmussen taip pat pareiškė, kad politinis krizės Libi-joje sprendimas turi remtis šios šalies teritorinio vientisumo išsaugojimo principu.

NATO generalinis sekretorius taip

pat papasakojo, kad organizacija netu-ri informacijos, kad su įvykiais Libijo-je gali būti susijęs teroristų tinklas „al Qaeda“. Tuo pačiu A. F. Rasmussen pa-žymėjo, kad NATO kelia susirūpinimą galimybė, kad ateityje Libijoje gali ras-ti prieglobstį ekstremistai.

Tuo tarpu skelbiama, kad NATO tęs savo oro antskrydžius Libijoje ne-paisant to, kad M. Gaddafi pareiškė su-tinkantis su Afrikos Sąjungos (AS) pasiūlytu taikos planu. „Mes ir toliau da-rysime spaudimą pajėgoms, kurios ke-lia pavojų civiliams. Mūsų akcijos bus tęsiamos“, – pareiškė organizacijos at-stovas.

Pietų Afrikos prezidentas Jacob Zuma ir kiti AS atstovai Tripolyje de-rėjosi su M. Gaddafi dėl išeities iš kri-zės. J. Zuma pareiškė, kad 42 metus Li-biją valdantis M. Gaddafi pritarė AS taikos planui.

Lenkija reikalauja išslaptinti visus dokumentus dėl Katynės

B. Komorowski (k.) per susitikimą su Rusijos prezidentu D. Medvedev patikino, kad „Lenkija nori užbaigti skyrių, skirtą Katynės klausimui Didžiojoje Rusijos ir Lenkijos santykių knygoje“.

EPA nuotr.

Maskva (BNS) – Dėl įvykių Ka-tyinėje, kur per Antrąjį pasaulinį ka-rą buvo sušaudyta tūkstančiai lenkų karininkų, atsakomybė tenka tuo-metinei sovietų vadovybei. Tai Smo-lensk mieste po pokalbių su kolega iš Lenkijos Bronislaw Komorowski pa-reiškė Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev.

Jis pabrėžė, kad kitoks žudynių interpretavimas prieštarauja istori-niams faktams ir moralei. D. Medve-dev pažadėjo perduoti Lenkijai visą ty-rimo dėl Katynės žudynių medžiagą.

B. Komorowski savo ruožtu pa-reiškė, kad ir Lenkija nori užversti

Katynės puslapį. „Tačiau prieš jį už-verčiant, reikia jį perskaityti iki ga-lo“, – pridūrė jis. B. Komorowski pa-ragino Rusiją „atlikti Katynės aukų ‘teisinę reabilitaciją’“. Lenkija mano, kad medžiagos dėl Katynės tragedi-jos išslaptinime matyti pažangos, bet tai reikia užbaigti iki galo, pareiškė Lenkijos prezidentas.

D. Medvedev ir B. Komorowski Smolensk mieste pagerbė 2010 m. ba-landžio 10 d. čia įvykusios nelaimės aukų atminimą. Per ją žuvo tuometi-nis Lenkijos prezidentas Lech Kaczyn-ski ir dar 95 žmonės. Visi jie vyko į Ka-tynę.

Japoniją sudrebino dar vienas žemės drebėjimas

Tokijas (BNS) – Japonijoje vėl drebėjo žemė, praėjus lygiai mėne-siui nuo Japonija nuniokojusio cu-namio. Balandžio 11 d. Tokiją ir di-delį ruožą Japonijos rytinės dalies sukrėtė stiprus – 7,1 balo stiprumo – žemės drebėjimas. Ispėjama, kad po jo galimas nedidelis cunamis, kurio bangos gali pasiekti metro aukštį.

Žemės drebėjimo epicentras už-fiksuotas Fukušimos prefektūroje, vos 10 km gylyje. Dėl naujausio smū-gio Tokijo tarptautiniame oro uoste trumpam buvo uždaryti abu lėktuvų kilimo ir tūpimo takai. Šio žemės drebėjimo epicentras buvo sausumo-

je netoli nuo vandenyno kranto, už maždaug 160 kilometrų į šiaurę nuo Tokijo. Šiame regione esančios avari-jos ištiktos Fukušimos 1-osios atomi-nės elektrinės operatoriai pranešė, jog naujausi požeminiai smūgiai jė-gainės nepaveikė. Gyventojai buvo perspėti, jog šis žemės drebėjimas, kurio stiprumas buvo toks pats, kaip vieno praeitą savaitę užfiksuoto smū-gio, gali sukelti iki 3 metrų aukščio cunamį, tačiau ši prognozė nepasi-tvirtino. Apie žemės drebėjimo pada-rytą žalą kol kas nepranešama, ta-čiau šiame regione nebeliko pastatų, kurie dar galėtų sugriūti.

ŠVENTADIENIS

5 Gavėnios sekmadienis

„Lozoriau, išeik!“

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

Lozorius – kaip sergantis pasaulis, kurį Jėzus atėjo ne išgydyti, bet prikelti naujam gyvenimui. Reikėjo, kad po keturių dienų iš tvaiką skleidžiančio mirusio Lozoriaus kūno pradėtų sklisti perkeičiančios malonės kvapas, bylojantis, jog žemėje atsiveria dangiškosios karalystės durys. Juk tik Dievas biologinės mirties pažeistus ir pūvančius kūno organus padaro gyvybingus bei sveikus. Tik Jis sugrąžina sielą kūnui, kad jis visur klausytų proto nurodymų. Tik Jis įžiebė gyvo tikėjimo šviesą tiems, kurie matė Lozoriaus prikėlimą iš numirusių ir pradėjo suvokti, jog gyvenimas stipresnis už mirtį. Visada, kai jis laimi, yra pašlovinamas Dievo Sūnus (Jn 11, 4).

Kai Jėzus savo mokiniams pranešė apie savo bičiulio Lozoriaus mirtį, Jis paaiškino, kad džiaugiasi, jog nebuvo prie mirštančiojo ir jo neišgydė. Gyvybė daugiau nei sveikata. Kartais geriau leisti kūnui numirti, kelias dienas gesti ir vėl iš naujo įkvėpti jam gyvybę. Tai daugiau, nei ligonį pagydyti. Tai pagaliau neeilinė proga apie žmogaus nemarumą prabilti. Todėl Jis ir pasinaudojo ja.

Jėzus su mokiniais atėjo į Betaniją (kaimas arti Jeruzalės), kur buvo palaidotas Lozorius. Pokalbyje su Lozoriaus seserimi Morta Jėzus išaukština tikėjimo svarbą, nes tik tikėdamas žmogus gali panašėti į Jį. Išties, Dievui veikiant, asmuo gali išsilaisvinti iš savo prigimtinio mąstymo apdulkėjusių stereotipų, idant į viską – į save, žmones, pasaulį ir Dievą – žvelgtų nauju tikėjimo žvilgsniu. Kai tikėjimo silpnumo valandėlės metu prisiminsime mus Regintįjį ir Jam tarsime: „Labiausiai tikiu ir pasitikiu Tavimi, Viešpatie, meldžiu, sustiprink mano tikėjimą“, tada mes, panašiai kaip Morta, pripažinsime Dievo Sūnų pagrindiniu mūsų gyvenimo kelrodžiu. Mūsų darbus lydės

mumyse veikiantis Jo tikėjimas.

Kai kita Lozoriaus sesuo Marija, priėjusi prie Jėzaus, verkdamą puolė Jam po kojų ir pasakė: „Viešpatie, jei būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs“ (Jn 11, 32), tada Viešpats sušįgraudino ir pravirkė. Jis natūraliai vienijosi su žmonių kančiomis. Jis verkė su verkiančiaisiais. Atrodė, kad mirties akivaizdoje visi – net ir Pats Mesijas – galėjo tik liūdėti bei kitus guosti.

Tačiau tai, ko akis niekada neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į mintį neatėjo (1 Kor 2, 9), įvyko dabar. Jėzus atėjo prie Lozoriaus kapo ir tarė: „Nuriskite akmenį!“ (Jn 11, 39). Kas galėjo sutrukdyti įvykdyti šį paliepimą? Niekas. Ten, kur veikia Dievas, visos pragaro galybės paralyžiuojamos.

Nors Jėzus prieš padarydamas

neužmirštamą stebuklą meldėsi, bet Jo malda virto dėkojimu Tėvui, nes Lozoriaus prikėlimas buvo bendro Švč. Trejybės Asmenų nuo amžių numatyto žmonijos išganymo plano dalis. „Žmonės, praregėkite, tikėkite ir pasikeiskite, nes Tas, kuris daro tokius darbus, yra tikrai atėjęs pas jus iš Dangaus“ – šiuos žodžius patvirtina neįtikėtinas Lozoriui antrojo gyvenimo dovanojimas.

Jei palyginsime Lozoriaus ir Kristaus prisikėlimų svarbą, skirtumas akivaizdus: Lozorius po mirties buvo pašauktas tęsti savo laikinąją egzistenciją laike, o Kristus prisikėlė iš numirusių, kad laikas mums taptų transcendentiniu bilietu, už kurį sumokėsime tiek, kiek tikėjimu, malda ir darbais pajėgsime kasdien atsiliepti į mūsų širdis bei gyvenimus perkeičiančią Dievo meilę.

Bernardinai.lt

Kun. Vytenis Vaškelis, SJ – Kauno arkivyskupijos ekonomas, Kauno šv. Antano Paduviečio parapijos klebonas.

Alicia M. Solys, gyvenanti **Juno Beach, FL**, pratęsda metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščiu 50 dol. Tariame nuoširdų ačiū.

Vacys Slusnys, gyvenantis **Detroit, MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Labai Jums ačiū.

Gyvenimo nuotrupos

JUSTINAS PIKŪNAS

Nr. 5

Nedėjau pastangų įkalbinėti ją. Kažkodėl vėlyvą vakarą nenorėjau, kad ji apsilankytų mano vieno kambario bute. Prieiname Pont des Arts – Pont Neuf suoliukus...

– Gal sėskime...

Atsisėdome.

– Justai, ar tu nepastebėjai, kad mūsų charakteriai smarkiai skiriasi, kad vidinis ryšys tarp mūsų vienoikių ar kitokių įvykių vis sutrukdomas, kad... jo jau nėra...nors jis būtinai...

Ji nutilo. Mūsų akys krito į Senos tekančias bangeles, į žaidimą ir mirgesį gausių šviesų. Jos tarsi kuria šviesų simfoniją, atsispindinčią kasdien vakarais ir naktį paraudusią Paryžiaus padangę. Sena čia skyrėsi į dvi vagas...

– Pasakok – paprašiau lėtu balsu. Regiu ir jaučiu, kad kažkas tavyje nori prasiveržti...

– Aš ilgai tave idealu laikiau, labai labai vertinau.... Tačiau prieš pusantrų metų prasidėjusios abejonės augo ir pasiekė tokį dydį, kad turėjo išstrykti... Nutilo.

– Einame toliau – tariau. Mūsų kryptis buvo Notre Dame katedra.

– Turbūt likimas taip lemia, kad mes turime išsiskirti, todėl nekaltinkime viens antro – tęsė ji.

– Buvai pasirengęs visa tai man šiandien pasakyti?

– Ne, bet iš kalbos taip išėjo.

– Kodėl visa tai kaip tik dabar, kai aš po didžiausių pastangų pasiekiau Paryžių ir jame tęsiu mokslus. Gal mano keliai būtų vedę kitur, jei tai būčiau žinojęs?

– Norėjau tau rašyti... Bet juk tu norėjai studijas tęsti Paryžiuje – susigriebia ji.

Jausmo banga augo ir stiprėjo mano širdyje. Pajutau, kaip širdis smogė porą kartų. Gerklė tarsi užsivėrė... Manydamas, kad gali kas nors atsitikti, tariau „Atsiprašau porai minučių“ ir žengiau kita kryptimi. Po kelių minučių prasiveržė ašaros... Pasirėmiau į Senos krančinę. Senos vandens masė ramiai veržėsi pirmyn... Ašaros nustojo sruventi. Nenorėjau, kad jinaį pastebėtų. Valios jėga stengiausi nuraminti taip labai pakilusį širdies skausmą ir besiliejančias liūdesio bangas. Kiek susivaldęs grįžau pas ją. Turbūt ir jinaį verkė. Nebuvo pakankamai šviesos, kad aiškiai matyčiau... Ėjom ir ėjom pagal išsiskyrusią Senos upę... kone be žodžių. Galop aš prabilau.

– Anuomet Paryžiuje sakei, kad du lietuviai tave myli. Ar tebegyvena jie čia? Koks vaidmuo tenka jiems tavo apsisprendime? Ar tu myli vieną ar abu?

– Vienas yra... Justai, bet tu turi suprasti, kad aš dviejų kartu mylėti negaliu – tiesiogiai atsakė ji.

– Bet tu... kaip ilgai manęs nebemyli?

– Praėjus daug metų, tarsi iš perspektyvos, geriau matysime, kas teisingas – nukreipė pokalbį jinaį.

– Bet tik vieną atvejį. Nežinosime, kas būtų buvę, jei būtume gyvenę viens antram...

Palydėjau ją, kalba nesirišo... Pusiaukelėję ji tarė: „Pareisiu viena.“ Į mane pažvelgusi, ji pasuko sa-

va kryptimi.

Šiandien pirmoji pavasario diena. Pakilios nuotaikos siekiu, bet jos negaliu sukurti. Mano sieloje tebėra daug įkaitusių dėmenų. Tos priešybės tarsi akmenys spaudžia mano širdį. Bent sauja atsiradusių priešpriešų sąmyšį kelia. Nejau aš ją galop taip išimylėjau, kad skirtis meilėje tapo tiesiog siaubinga. Gal kad yra toks kritiškas laikotarpis mano gyvenime? Turiu spręsti: emigruoti ar liktis Pranzūzijoje? O gal grįžti ir išsikbti į darbus Vokietijoje? Juk ten daktaro laipsnį esu gavęs. Likčiau arčiau Tėvynės, greičiau į ją sugrįžčiau politinei padėčiai pasikeitus Europoje? Bet ar ji keisis, kada gi Lietuva atgaus Nepriklausomybę? Ieškojau atsakymų, bet jų nebuvo. Jaučiausi giliai pažeistas... Tarsi kuo nusikaltęs laukiau bausmės. Ką turiu daryti? Gal kiek įmanoma skubiai emigruoti į Ameriką, bet JAV juk už vandenyno, toli, toli. Jaučiausi, kad palikau vienas ir vienišas tarp Paryžiaus penkių milijonų...

Jėzus Kristus diktavo: „Tai mano įsakymas, kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus myliu“ (Jn 15, 12-17). Apaštalo Pauliaus mintimi pasirėmus, „Meilė visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir viską ištveria. Meilė niekada nesibaigia“ (Pat 10-13). Ji gali būti nustumta į sąsamonės gelmę, bet vis tiek kada nors ji atgyja ir tampa veiksminga. Pilnai atsiskleidusi Meilė, kol žmogus gyvas, yra nemari.

Paryžiuje turiu daug užsiėmimų. Paskaitos ir klinikinė praktika Sorbonoje, debatai – L’Institut de Politiques; lankau teatrus ir muziejus. Beveik kasdien praeinu pro Notre Dame – karts nuo karto užeinu į katedrą trumpai malda. Dažnai matau ir Louvre, Eiffel bokštą, aukštai kalvoje stovinčią Catedral du Sacre Coeur... Kovo 17–21 dienas praleidžiu Fribourg Pax Romana direktoriumo posėdžiuose. Sugebu aktyviai įsitraukti į diskusijas, pirmininkauju antros dienos posėdžiams. Komentuoju kalbančiųjų mintis, siūlymus. Sekdamas pranešėjus atsiliepiu vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis. Man tenka apibūdinti okupuotų tautų studentų sąjungų tremties veiklą Vokietijoje, jų rūpesčius bei specifinės pagalbos poreikius. Jaučiu, kad esu truputį kitoks, ne taip elgiuosi, kaip kiti dalyviai, – neseku jų gana linksmu elgesiu per pertraukas, pietus ar vakarienę. Tarsi vienuolis esu nuo kitų atsiskyręs. Manyje per daug sumaišties ir nerimo. Svetima aplinka ir meilės stygius kaitina širdį, maišo sąmonę, blaško mintis, silpnina dvasinius siekius – neduoda atsipalaiduoti, nurimti, neleidžia pasitikėti nei savimi, nei tolimesne ateities laime...

Atsisveikindamas geltonodis Tėvas sako: „Prisiminsiu Tave ir melsiuosi už tave, daug melsiuos.“ Esu tikras, kad šiuo metu man būtinos kitų asmenų maldos, kad mano kelias, kuriuo netikrais žingsniais žengiu, netaptų šunkeliu, vedančiu kur nors į kalnus, miškus ar pelkes. Ten patekęs galiu neišvysti nei šviesių dienų, nei metų.

Bus daugiau.

SVEIKATA

Autizmas

DOVILĖ BANIULYTĖ

Kas yra autizmas?

Autizmo spektro sutrikimai (ASD) apima grupę ligų, galinčių sukelti bendravimo ar elgesio problemų. Žmonių, turinčių ASD, smegenys priima ir apdoroja informaciją kiek kitaip nei jų bendraamžių. Šie sutrikimai apima platų spektrą, tad ASD gali daryti įtaką kiekvienam žmogui skirtingai. Tačiau svarbu žinoti, kad sergantiems šiomis ligomis būdinga socialinio bendravimo problemos.

Balandžio 2 d. – Pasaulinė Autizmo diena

ASD grupės

Autistinis sutrikimas

Tai – klasikinis autizmas, apie kurį paprastai žmonės pagalvoja, vos išgirdę žodį „autizmas”. Vaikai, turintys šį sutrikimą, dažnai pradeda kalbėti vėliau nei jų bendraamžiai, turi socialinių ir bendravimo problemų, savitai elgiasi bei turi keistus susidomėjimus. Daug autizmu sergančių žmonių taip pat turi intelektualinę negalią.

Asperger sindromas

Žmonės su asperger sindromu paprastai turi mažesnius autistinio sutrikimo požymius. Jie gali turėti bendravimo sunkumų ar kiek kitaip elgtis, tačiau jie neturi kalbos ar intelektualinių problemų.

Atipiškas autizmas

Į šią grupę patenka žmonės, kurie turi kai kuriuos klasikinio autizmo ar asperger sindromo simptomus.

Kokie ženklai ir požymiai?

ASD prasideda ankstyvame amžiuje, iki 3 metų amžiaus ir tęsiasi likusį žmogaus gyvenimą, nors ligos požymiai, laikui bėgant, gali pagerėti. Kai kurie vaikai rodo būsimos ligos ženklus, būdami vos kelių mėnesių amžiaus.

Galimi ženklai:

- 12 mėnesių vaikas nereaguoja į savo vardą;
- 14 mėn. vaikas nerodo susidomėjimo aplinkos objektais;
- 18 mėn. vaikas nežaidžia „vaizduotės” žaidimų (pvz., nemaitina lėlės);
- Vengia akių kontakto ir nori būti vienas;
- Sunkiai supranta kito žmogaus jausmus ar kalba apie savo jausmus;
- Vėliau pradeda kalbėti;
- Be paliovos kartoja tuos pačius

- žodžius ar frazes;
- Atsakydamas į klausimą užduoda visai su klausimu nesusijusį atsakymą;
 - Keistai reaguoja į aplinką.

Ligos atpažinimas

ASD gali būti nepaprastai sunku nustatyti, nes joks medicininis testas ar kraujo tyrimas neduos reikiamo atsakymo. Tokiu atveju gydytojai stebi vaiko elgseną ir vystymąsi. ASD sutrikimai kartais gali būti pastebėti vaikui esant 18 mėn. amžiaus ar net anksčiau. Kai vaikui sukanka dveji metai, patyręs gydytojas paprastai gali tiksliai ir užtikrintai nustatyti ASD. Tačiau yra nemažai vaikų, kuriems liga nėra atrandama laiku. Toks vėlavimas gali turėti labai neigiamų pasekmių vaikui.

Gydymas

Šiuo metu ASD išgydyti neįmanoma. Tačiau moksliniai tyrimai rodo, kad ankstyvas ligos pastebėjimas ir išikišimas gali pagerinti vaiko išsivystymą. Ankstyvas išikišimas gali padėti vaikams nuo gimimo iki 3 metų amžiaus išmokyti svarbių įgūdžių. Tai gali būti terapija, padedanti vaikui kalbėti, vaikščioti ir bendrauti su kitais žmonėmis.

Kas ligą sukelia?

Nėra tiksliai žinoma, kas sukelia ASD. Tačiau yra manoma, kad daug veiksnių, įskaitant genetiką, aplinką, biologiją, turi įtakos ligos raidai.

Mokslininkai sutinka, kad genai yra vienas iš rizikos veiksnių, lemiančių ASD išsivystymą.

Vaikai, turintys brolių, seserį ar vieną iš tėvų su ASD, turi padidintą riziką susirgti šia liga;

ASD gali atsirasti žmonėms, turintiems tam tikras ligas. Apie 10 proc. vaikų su ASD turi ir kitą genetinę ligą kaip *Fragile X* sindromas, *Tuberous sclerosis* ar Dauno sindromas.

Kai kurie žalingi vaistai (thalidomide ar valproic rūgštis), vartoti nėštumo metu, kelia didesnę riziką;

Tėvai, netinkamai auklėjantys vaikus, priešingai, nei manyta anksčiau, nesukelia ASD.

Yra žinoma, kad kritinis laikas išsivystyti ASD yra dar prieš vaiko gimimą. Tačiau susirūpinimas dėl vakcinų ir infekcijų privertė mokslininkus manyti, kad rizikos veiksniai atsiranda prieš ir po vaiko gimimo.

Kas ASD serga?

ASD yra būdinga visoms rasėms, etninėms ir socioekonominėms grupėms, bet pastebėta, jog jie keturis kartus dažniau atsiranda berniukams nei mergaitėms. Apie 1 iš 80 berniukų ir 1 iš 240 mergaičių, gyvenančių JAV, turi ASD. Šiuo metu daugiau, nei bet kada istorijoje, nustatoma ASD atvejų.

Parengta pagal CDC informaciją

Dovilė Baniulytė – University of Wisconsin, Madison medicinos studentė.

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

Dangus nesugrius

Atkelta iš 2 psl. direktoriaus iki šlavėjo. Šios privalomos įmokos investuotojus atbaido labiau negu progresiniai pajamų mokesčiai, kuriuos moka patys darbuotojai.

G. Nausėda pripažįsta, jog šiuo metu Lietuvoje mokesčiai nėra pakankamai progresiniai, bet mano, kad problemą galima išspręsti didinant neapmokestinamųjų pajamų dydį (NPD) ir įvedant nekilnojamojo turto mokestį. Neginčytina, kad NPD padidinimas padidintų mokesčių progresiškumą. Bet mokesčių progresiškumas nėra tikslas. Pagrindinis mokesčių tikslas nėra iki žemiausio lygio sumažinti vargingesniųjų mokesčius, tai faktiškai siūlo G. Nausėda.

Pavydas + puikybė = ...

Atkelta iš 2 psl. kursto nesantaiką, kiršina žmones ir skatina jų pavydą. Viešumoje rodomas pavienis pavyzdys, kad gabus verslininkas politikas sumokėjo nedaug mokesčių, nors uždirbo daug pajamų. Nejau teisinėje valstybėje galima iš pagrindų keisti mokesčių sistemą, remiantis vienu pavyzdžiu? Kodėl pamirštama, kad būtent skirtingi įkainiai ir įvairios išimtys sudaro prielaidas teisėtam mokesčių naštos sumažinimui?

Jeigu jau politikai pripažįsta, kad daug uždirbantieji sumoka mažai mokesčių, ir nori, kad būtų sumokėta daugiau, reikia įteisinti regresinį mokestį – tik tai sumažintų paskatas vengti mokesčių. Priešingai – žmonėms būtų paskata užsidirbti ir jie sumokėtų dar daugiau mokesčių.

Kaip reikėtų vertinti žmonių pavydo skatinimą, jeigu tai daroma siekiant siaurų politinių interesų? Politikai sudaro išpūdį, esą didesnį mokestį mokes kažkas kitas – kaimynas ar turtinga įžymybė iš televizoriaus ekrano, bet ne tu pats. Tikrovėje daug uždirbantieji ir toliau galės sėkmingai vengti didelių mokesčių (užsiims veikla valstybėje, kurioje nėra progresinio mokesčio, pavyzdžiui, Latvijoje ar Estijoje), o didesnė mokesčių našta teks viduriniajai klasei, kuriai neva ir norima padėti.

Progresiniai mokesčiai grindžiami įsitikinimu, kad labiau pasiturintieji gali ir privalo prisidėti prie valstybės išlaikymo pagal savo išgales. Tai nereiškia, jog daugiau uždirbantieji laikomi „turtuoliais”, o tik tai, kad jie turėtų daugiau mokėti, nes jie ir turi iš ko mokėti.

Socdemų planas nėra nepriekaištingas. Siūlomi mokesčiai yra perdėm dideli, be to, per mažai jų paku-pų. Teisingai nurodoma, kad per ilgus savo valdžios metus socdemai nemėgino įvesti progresinių mokesčių, nes labiausiai rūpinosi nomenklatūros gerove. Bet progresinių mokesčių reikia. Viliuosi, kad ilgainiui ir konservatoriai juos palaikys. **Alfa.lt**

Progresiniai mokesčiai klatingi tuo, kad, norint didinti mokesčius, nebebus būtina didinti įkainius – valdžiai tereikės sumažinti nustatytą pajamų dalį, nuo kurios taikomas aukštesnis mokestis, o tai jau viso labo technikos reikalas. Dar svarbiau tai, kad dėl infliacijos ir laipsniško atlyginimų didėjimo dauguma pavyduolių (valdžiai net ir nieko nedarant) patys atsidurs ant aukštesnio laiptelio. Tuomet dėtis žmogui nebebus kur.

Kitą ydą nurodo ir dešiniųjų politikų teiginiai, esą aštuonerius metus valdę socialdemokratai nesugebėjo įvesti progresinių mokesčių, bet dešinieji parodys, kad tai įmanoma. Progresinį mokestį laiminantys dešinieji veikia priešingai savo rinkimų programai, o juk ji yra sutartis su rinkėjais. Šioms pelių lenktynėms sugaista nepateisinamai daug laiko, o finansuoja visa tai – mokesčių mokėtojai. Ydomis apaukę siūlymai su žadamu teisingumu neturi nieko bendra, todėl būtų pats metas progresinio mokesčio siūlymą palaidoti kartą ir visiems laikams.

Kaetana Leontjeva – Lietuvos laisvosios rinkos instituto darbuotoja.
„Lietuvos žinios”

Montesoriška auklėjimas

**VILIJA GARBONKIENĖ
MARYTĖ KUCINIENĖ**

University of Minnesota medicinos mokyklos neuropsichologas dr. Steven Hughes, žymus Montessori paskaitininkas, labai įdomiai kalba apie auklėjimą, tinkamą XXI šimtmečiui. Savo paskaitose jis aptaria Montessori auklėjimo svarbą ir visapusišką vaiko asmenybės vystymąsi. Su jo paskaitomis galima susipažinti internete goodatdoingthings.com

Mes, lietuviai, montesorišką auklėjimą montesorininkės Marijos Varnienės dėka turime jau nuo 1927 m. Tuometinėje Lietuvoje ji pirmoji skleidė mintis apie montesorinį auklėjimą, dirbdama su priešmokyklinio amžiaus vaikučiais. 1930 m. ji Romoje baigė auklėtojų kursus su pačia Maria Montessori. 1932 metais M. Varnienė vedė metinius kursus, kuriuose tarp kitų 24 kursančių dalyvavo ir 18 metų Domicelė Petrutytė.

Nuo to laiko visų trijų – amžinos atminties Marijos Varnienės, dail. Adomo Varno ir Domicelės – gyvenimas buvo pašvęstas vaikui – ateities kūrėjui. Jie Lietuvai paliko gyvą paminklą, didžiausią dovaną – montesorinį auklėjimą.

Toliau pateikiame, ką D. Petrutytė apie montesorinį metodą rašo savo knygelėje „Montesoriška aplinka šeimoje – ne tik švitrinio popieriaus raidės”.

Ne metodas, o pagalba gyvenime

Jei [kalbant apie Montessori] galėtume atsisakyti žodžio „metodas” bei jo bendrųjų reikšmių, būtų

Vaikas supažindinamas su skaičiais, naudojant raides iš švitrinio popieriaus.

daug aiškiau. Pavyzdžiui, šį žodį pakeistume kuo nors panašiu į pagalbą savarankiškumo siekiančiai būtybei. Vėlesniais metais M. Montessori jau nevartojo žodžio „metodas”, nes jis reiškė auklėjimo teorijų techniką, susijusią su pedagogais, tokiais kaip Dewey, Froebel, Pestalozi ir kitais. Dewey žodį „laisvė” vartojo savo teoriniuose svarstymuose, tuo tarpu M. Montessori laisvę suprato praktiškai – kaip vaiko stebėjimo rezultata.

Neturėtume montesorinį auklėjimą laikyti vaikų mokymo metodu. Ši klaida daroma beveik visur – ir šeimoje, ir mokyklose. Kai tik išgirstame Montessori vardą, dažniausiai jį siejame su ankstyvu išmokymu skai-

Vaikai skaičiuoja iki dešimt: mokantis skaičiavimo pagrindų vaikai naudoja suvertus karoliukus, o po to naudoja lentelę.

tyti, rašyti, skaičiuoti. Tačiau toks galvojimas yra klaidingas. Montesorinis metodas yra ne daugiau kaip pagalba ir parama gyvenime, apsauga atsiskleidžiančiam sielos gyvenimui. Arba montesorinis auklėjimas gali būti laikomas natūraliu „gyvenimo būdu”, kurį sąvoką „gyvenimas” įeina protiniai gabumai, valia, jausmai ir apskritai asmenybė su savo išraiškos instrumentu – kūnu. Galime plačiau aptarti, kas yra montesorinis auklėjimas, suprasdami jį kaip priemonę, išlaisvinančią žmogų iš amžinai besitęsiančių prieštarų požiūrių į auklėjimą.

Supratus bendruosius montesorinio auklėjimo dėsnius, galima geriau suprasti ir montesorinį auklėjimą šeimoje, kuris neturi būti siejamas su montesorinių priemonių įsigijimu, skirtų vaikų nameliams.

Besiskleidžiantis gyvenimas

Norėdami geriau suprasti, pirma turime tyrinėti žmogų, o ne metodą. Vaikas yra individas. Mes privalome jį stebėti, o ne klausti, ką turime su juo daryti. Stebėjime besiskleidžiantį vaiko gyvenimą, studijuokime jį, kaip kad studijuotume kokį nors augalą. Vieni augalai mėgsta gauti kuo daugiau saulės šviesos, kiti saulės atokaitoje nyksta arba žūsta. Taip yra ir su vaiku. Privalome žinoti, ko reikia kiekvienam konkrečiam vaikui. Auklėdami pastebime, koks yra skirtumas tarp vaiko ir suaugusiojo, kokia yra vaiko natūrali prigimtis, kokias socialines teises jis turėtų turėti. Žodžiu, tėvai turi stengtis susipažinti su nauja psichologija, kurią mums pasiūlė M. Montessori.

Jei turite klausimų, susisieki su Amerikos lietuvių Montessori draugija (ALMD) ir ilgamete Montessori auklėtoja Maryte Kuciniene el. paštu almd@ziburelis.org. Rašykite komentarus ALMD tinklaraštyje: <http://montesoriskasauklejimas.blogspot.com>

Amerikos lietuvių Montessori draugijos mokyklėlė

„Žiburėlis” yra pelno nesiekianti mokyklėlė, įsteigta 1983 m. Pasaulio lietuvių centre (Lemont, IL). Mokyklėlė puoselėja lietuvių kalbą, tradicijas ir lietuvišką dvasią montesoriškoje aplinkoje. Priimami vaikučiai nuo 3 iki 6 metų amžiaus.

Siokiadieniais veikia rytinė ir popietinė pamainos. Vaikučiai susidraugauja su bendraamžiais lietuviukais, deda pamatus tolimesniam liuanistiniam švietimui.

Šiuo metų laiku „Žiburėlyje” dirbami įvairūs darbeliai: kas plauna stalėlį, kas indus, kas paruošia užkandį... Tai vis pasiruošimas tolimesnei veiklai, susikaupimui, asmenybės ugdymui. Vieni skaičiuoja iki dešimt, dėlioja raides; kiti jau žino, kas yra šimtas, tūkstantis. Šimtas – tai kvadratas, dešimt po dešimt sujungtų-suvertų karoliukų. Tūkstantis – tai kubas, kuris susideda iš dešimt sujungtų kvadratų. Rankoje gali laikyti vieną – vieną karoliuką, gali laikyti dešimtį – dešimt suvertų karoliukų ir pagaliau – net ir tūkstantį.

Tėveliams buvo parodyta, kaip žiburiukai susipažįsta su matematikos pagrindais: kas yra daug ir kas yra mažai. Vaikučiai skaičiuoja iki dešimt su konkrečia medžiaga kaip lazdelės, karoliukai... Skaičiuoja toliau, kol pagaliau prieinama prie šimto ir tūkstančio. Įvairius skaičiavimo įgūdžius su vaikučiais patartina tvirtinti namų aplinkoje: ruošiant valgį, dengiant stalą, gelbstint tėveliui prie statybos darbų ir pan.

Lietuviškos Montessori visuomenės įvykiai

Nuo kovo 24 d. vyksta „Žiburėlio” mokyklėlės naujų mokinių ateinantiems metams registracija. Informaciją rasite interneto svetainėje www.ziburelis.org.

Gegužės 1 d. sekmadienį, 10:15 val. r. vyks ALMD ruošiamą paskaita „Montesoriška aplinka šeimoje”. Vyks „Žiburėlio” klasėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Kalbės Nijolė Cijūnėlienė, buvusi ALMD pirmininkė, Montessori kursų dėstytoja. Kviečiami dalyvauti visi tėveliai.

Nuo birželio 1 d. iki birželio 30 d. „Žiburėlyje” vyks vasaros programa. Daugiau informacijos www.ziburelis.org.

Vilija Garbonkienė – Amerikos lietuvių Montessori draugijos pirmininkė.

Marytė Kuciniene – ilgametė Montessori auklėtoja.

Iš kairės: Domicelė Petrutytė, dr. Adomas Varnas, Marija Varnienė prie Maria Montessori paveikslo. Nuotr. iš asmeninio Ritos Janz archyvo

Pasiekimas, lygus kopimui į kalną

Kalbiname visiems gerai žinomą miego sutrikimų gydytoją, Sound Sleep Health klinikos įkūrėją ir vadovą **Gandį Gediminą Mažeiką**.

– **Papasakokite, kaip nusprendėte tapti gydytoju?**

– Įsigijus statybos inžinerijos bakalauro laipsnį ir porą metų padirbėjus, supratau, kad darbo tempas su projektais, užtrunkančiais mėnesius ar net kelerius metus, nesutampa su mano temperamentu. Pradėjau ieškoti srities, kurioje galėčiau padėti kitiems per trumpesnę laiko tarpą. Tokiu būdu pasirinkau studijuoti mediciną.

– **Kaip nusprendėte tapti miego sutrikimų specialistu, o ne, pavyzdžiui, chirurgu?**

– Bestudijuojant mediciną mane patraukė žmogaus protas, ypač mintis, kad protas yra svarbiausias įrankis, su kuriuo mes galime padėti išlaikyti savo sveikatą ir gerovę. Juk daugelis ligų yra mūsų priimamų sprendimų pasekmės. Pavyzdžiui, tie, kurie rūko, padidina širdies sutrikimų ir kai kurio vėžio riziką. Miegas man pasirodė pati įdomiausia sritis, valdoma proto. Miego būsenoje yra stiprus ryšys tarp proto ir kūno. Be to, miego srities specialybė yra gana nauja. Man patinka dirbti srityje, kur yra tiek daug neatsakytų klausimų. Net pagrindinis klausimas – kodėl mes miegame – nėra iki galo supastas.

– **Kokia yra Jūsų darbo diena?**

– Nėra dienų, kurios būtų vienos. Pusę savo laiko praleidžiu su pacientais. Mano darbas yra atidžiai išklausti apie jų miegą, požymius. Tada tai, ką man sako pacientas, palyginus su miego testo rezultatais. Kai pamatau pilną vaizdą ir įvardiju savo paciento problemą, paskiriu jam tinkamą terapiją, kuri pagerina miegą, pakelia energiją dienos metu. Galiu drąsiai teigti, kad nėra dviejų pacientų su tokiais pačiais miego sutrikimais, todėl nėra vienodų terapijų. Todėl kiekvieną dieną darbas yra įdomus. Kitą laiko dalį praleidžiu atlikdamas administracinį darbą. Mūsų klinikoje dirba septyni gydytojai ir per trisdešimt darbuotojų. Bū-

damas Sound Sleep Health klinikos vadovu turiu užtikrinti, kad mūsų pacientai būtų patenkinti ir kad darbas vyktų sklandžiai.

– **Kas yra miego testas ir kaip jis atliekamas?**

– Įvertinant paciento problemą dažniausiai nepakanka vien tik apklausinėjimo. Juk kai miegame, mes iki galo nesuvokiame, kas vyksta su mūsų kūnu. Todėl miego specialistai turi gauti ir objektyvių duomenų apie pacientą. Kokių duomenų reikia, priklauso nuo įvairių veiksnių. Tai gali būti miego dienoraštis, pildytas namie per keletą savaičių, arba biologinių signalų matavimas bemiegant. Pastarasis būdas naudoja jutiklius, klijuojamus prie odos, kuriuos reikia dėvėti naktį bemiegant. Daugiausiai miego tyrimų yra atliekama su specialia įranga mūsų miego testavimo patalpose, tačiau paprastesnius tyrimus jau galima atlikti ir namie.

– **Kokius sutrikimus gydote?**

– Beveik visi žino, kas yra nemiga. Kiekvienas kartais turi sunkumų užmigti, ir tai dažniausiai yra normalus reiškinys. Tačiau jei nemiga tampa dažna, nuovargis gali turėti didelės įtakos, pavyzdžiui, energijai, nuotaikai, darbingumui. Taip pat visi žino, kas yra knarkimas – arba žmonės pažįsta ką nors, kas knarkia, arba jiems pasako artimieji, kad jie patys knarkia. Knarkimas atsiranda dėl to, kad atsiranda susiaurėjimas gerklėje, kuris trukdo orui vaikščioti kvėpuojant. Sunkaus susiaurėjimo atveju miegantysis negali pilnai įkvėpti ar iškvėpti su kiekvienu kvėpavimo ciklu. Todėl nepakankamai gaunama deguonies, o nereikalingos dujos kaip anglies dioksidas negali pašalinti ir kaupiasi organizme. Tokia būklė vadinama obstrukcine miego apnėja, ir, jei ilgai negydoma, žmogus gali įgauti rimtų sveikatos sutrikimų, pavyzdžiui, padidėja širdies ligų, insulto ir net mirties rizika.

Gandis Gediminas Mažeika su šeima.

Buvusiam aktyviam Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės nariui

A † A BRONISLAVUI BLEKIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai DALEI, posūniui LINUI, podukrai AUŠRAI, brolių ir sesers vaikams, jų šeimoms Amerikoje ir Lietuvoje.

Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės nariai

Be nemigos ir miego apnėjos, miego specialistai gydo plačią grupę sutrikimų ir ligų, įskaitant vaikščiojimą per miegus, paros ritmo sutrikimus, naktinę epilepsiją, judančių kojų sindromą, narkolepsiją ir taip toliau.

– **Papasakokite apie savo šeimą, pomėgius, kaip Jūs praleidžiate laisvalaikį?**

– Daugiausia savo laisvo laiko praleidžiu su žmona Aušra ir mūsų vaikais, ir nauju šuniuku – mažu pudeliuku. Valgio gaminimas yra gana didelis laisvalaikio užsiėmimas, nes visi mėgstame gurmanišką maistą! Mums, Aušrai ir man, taip pat patinka būti gamtoje, tikimės parodyti mūsų dukrai Deimantei gamtos džiaugsmus. Mano mėgstamiausias užsiėmimas yra gamtos fotografavimas, aš nuolat viliojusi turėti daugiau laiko, kad galėčiau surasti gražių vaizdų. Taip pat vieną dieną tikiuosi išmokyti plaukioti burine banglente, valdyti didesnę burlaivį ir skraidyti amfibiniu lėktuvu.

– **Kokiais pasiekimais ypatin-gai didžiuojatės?**

– Kai buvau 25-erių metų, užkopiau į McKinley kalną, aukščiausią viršukalnę Šiaurės Amerikoje. Tai buvo ypatingas ir praturtinantis nuotykis, kadangi užsispyrusiai siekiau tikslo, nepaisant didelių fizinių bei psichinių sunkumų, kuriuos teko

patirti.

Taip pat per aštuonerius Sound Sleep Health gyvavimo metus, mes, mano kolegos ir aš, gydėme per 10,000 pacientų su miego problemomis. Šį pasiekimą lyginu su kopimu kalną, tik kitokiu, vis dėlto tiek pat praturtinusiu ir pareikalavusiu pastangų (nors šį sykį buvo mažiau fizinių sunkumų).

Be to, mane pradžiugino žinia, kad jau antrą sykį „Seattle Magazine“ ir „Seattle Metropolitan“ žurnalų buvau išrinktas tarp geriausių gydytojų, nors tikra garbė atitenka mūsų puikiems darbuotojams, kurie labai daug dirba, kad pacientų gydymas klinikoje būtų kuo sėkmingesnis.

– **Kaip išivaizduojate save už dešimties metų?**

– Aš tikiu, kad Sound Sleep Health klinika teikia išskirtinai kokybiškas paslaugas, gerindama mūsų pacientų miego sveikatą už prieinamą kainą. Per ateinančius kelerius metus tikiuosi išplėsti gydymo programą, kad daugiau pacientų galėtų naudotis mūsų paslaugomis šiame regione.

– **Dėkojame už pokalbį. Linkime didžiausios sėkmės ir viso ko geriausio.**

Kalbino
Margarita Ostrovskytė-Kamp
„Tulpė Times“,
2010 m. gruodis, nr. 4

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

PLC Condos
Parduodami vienas 2 mieg., du 1 mieg. 1vonios butai.
Tel. **630-674-5414** Linas
Century 21 ProTeam

Fabric Installer / Apprentice
– Women / Men apply, Speak English, \$10/Hour, Palatine
(847) 202-0642

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Socialinių reikalų skyrius** Lemonte maloniai kviečia balandžio 13 d., trečią dieną, 1 val. p. p. atvykti į filmų popietę. Bus rodomas Arvydo Baryso dokumentinis filmas „Palanga. 7 bangos“. Filmai rodomi PLC skaitykloje, šalia Bočių mėnės.

■ **Dailininkės Gemos Duobaitės Phillips** retrospektyvinė darbų paroda Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL) Atidarymas – balandžio 15 d. 7:30 val. v. Paroda veiks iki gegužės 15 d. Atidaryme dalyvaus autorė.

■ **FSS Čikagos skyrius** savo nariams ruošia religinio susikaupimo sueigą balandžio 15 d., penktadienį, 6:30 val. v. Pasaulio lietuvių centro Posėdžių kambaryje, Lemont. Kviečiame narius gaušiai dalyvauti.

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejus** 70 metų nuo pirmųjų trėmimų į Sibirą paminėti 2011 m. birželio-rugpjūčio mėn. organizuoja vaikų piešinių parodą „Nepalaužta dvasia“ („Hope and Spirit“). Joje gali dalyvauti visi lietuvių kilmės JAV gyvenantys 1–10 klasių mokiniai. Parodos dalyviai turi užsiregistruoti. Registracijos anketą ir daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.BalzekasMuseum's.own. Darbus adresuoti: Vaikų piešinių paroda „Hope and Spirit“ ir siųsti: Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Darbų laukiamą iki balandžio 15 d.

■ **Jaunimo centro Moterų klubas** Verbų sekmadienį, balandžio 17 d., po šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje kviečia į Centro kavinę pusryčių. Auka – 15 dol.

■ **Korp! Giedra kviečia į poeto Vytauto Mačernio** 90 m. gimimo minėjimą Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL) 2011 m. balandžio 17 d. 12:30 val. p. p. Programoje: poeto gyvenimo ir kūrybos vinjetė ir poezija. Režisierė, aktorė – Giedrė Gillespie, aktoriai Vida Gilvydienė, Linas Umbrasas. Dainuos solistė Dalia Lietuvninkienė. Fausto Strolisio kūrinio „Paukščiai“ premjera. Fleita gros Marija Čyvaitė ir Daina Polikaitytė.

■ **Verbų sekmadienį, balandžio 17 d.**, Pasaulio lietuvių centro vakarinėje didžiosios salės dalyje, Lemont, Lietuvos Dukterų draugijos narės pardavinės pyragus ir kitokius gardumynus. Prekyba vyks nuo 9 val. r. iki 2 val. p. p. Kviečiame apsilankymu paremti Dukterų draugijos veiklą.

■ **Dailininkė Rasa Arbaitė**, rašytojos Alės Rūtos duktė ir jos knygų iliustratorė, su vyru Russell Chamberlain atskrenda iš Los Angeles į Lietuvių rašytojų draugijos balandžio 17 d., sekmadienį, 1 val. p. p. ruošiamą literatūrinę popietę, skirtą rašytos Alės Rūtos gimimo sukakčiai paminėti. Popietė vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636).

Rasa Arbas su mama rašytoja Ale Rūta. Nuotrauka iš knygos „Sklėriai“.

■ **Lietuvių rašytojų draugija** gegužės 6 d., penktadienį, 7 val. v. kviečia į žurnalisto Algio Vaškevičiaus knygos „Amerika: ir tolima, ir artima“ sutiktuves Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Sutiktuvsė dalyvaus knygos autorius A. Vaškevičius.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Worcester Neringos ir Nevėžio tuntai** maloniai kviečia visus balandžio 17 d. dalyvauti mugėje, kuri vyks Maironio parke (52 Quin Sigamond St., Shrewsbury, MA). Atidarymas 12 val. p. p., pietūs 12:30 val. p. p. Mugėje bus įvairiausių lietuviškų rankdarbių, tortų, pyragų, seselių keptos juodos duonos.

■ **Šv. Kazimiero parapija ir lietuvių organizacijos** maloniai kviečia visus gegužės 8 d. į susitikimą su vysk. Gintaru Grušu, 10:30 val. r. šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje (2718 St. George S., Los Angeles, CA 90027). Po šv. Mišių – vaisės parapijos salėje. Įėjimas ir vaisės nemokami.

„Sietuvos“ draugovės sesės balandžio 8 d. surengė Rūtos Šepetytės knygos „Between Shades of Gray“ sutiktuves Pasaulio lietuvių centre. Knygos autorė R. Šepetytė (penktą iš kairės) su grupe sesių sietuviečių.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Grazių verbų buvo galima nusipirkti Pasaulio lietuvių centre vykusioje Kaziuko mugėje. Laimos Apanavičienės nuotr.

Šventinių pamaldų tvarkaraštis

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija
6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL
Tel.: 773-776-4600

Balandžio 17 d. – Palmių-Verbų sekmadienis: 9 val. r. – šv. Mišios; 10:30 val. r. – Įžengimas į Jeruzalę, Kristaus kančios šv. Mišios; 12:15 val. p. p. – šv. Mišios (anglų kalba)

Balandžio 21 d. – Didysis ketvirtadienis: 7 val. v. – Paskutinė Vakarienė, Eucharistijos įsteigimo šv. Mišios (lietuvių ir anglų kalba); Iki 10 val. v. – Švč. Eucharistijos garbinimas – Adoracija

Balandžio 22 d. – Didysis penktadienis: 3 val. p. p. – šv. Mišios (anglų kalba); 7 val. v. – Kristaus kančia, šv. Kryžiaus pagerbimas ir šv. Komunija; rinkliava skiriama Šventosios Žemės šventovėms išlaikyti (lietuvių kalba)

Balandžio 23 d. – Didysis šeštadienis: 1 val. p. p. – Velykinių valgių/krepšelių palaiminimas

Velyknaktis: 7 val. v. – Velykų nakties budėjimas. Prisikėlimo Vigilijos šv. Mišios (lietuvių ir anglų kalba)

Balandžio 24 d. – Velykų sekmadienis: 7 val. r. – Kristaus Prisikėlimo ryto apeigos su procesija ir šv. Mišios; 9 val. r. – šv. Mišios (anglų kalba); 10:30 val. r. – Kristaus Prisikėlimo dienos šv. Mišios; 12:15 val. p. p. – šv. Mišios (anglų kalba).

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapija
2745 West 44th Street, Chicago IL
Tel.: 773-523-1402

Balandžio 14 d. po lietuviškų ketvirtadienio 8 val. r. šv. Mišių ir **balandžio 15 d.** 4:30 val. p. p. prieš „Kryžiaus kelio“ pamaldas bus klausomos išpažintys.

Balandžio 21 d. – Didysis ketvirtadienis: 6 val. v. Eucharistijos įsteigimo šv. Mišios (trimis kalbomis)

Balandžio 22 d. – Didysis penktadienis: 12 val. p. p. Kristaus kančios pamaldos (lietuvių kalba Mišias atnašaus kun. Jaunius Kelpšas)

Balandžio 23 d. – Velyknaktis: 8 val.v. (trimis kalbomis)

Balandžio 24 d. – Velykų sekmadienis: 10:30 val. r. Kristaus Prisikėlimo ryto šv. Mišios (lietuvių kalba Mišias atnašaus kun. dr. Kęstutis Trimakas)

Šv. Antano parapija (Cicero)
1510 South 49th Court, Cicero IL. Tel.: 708-652-0231

Balandžio 17 d. – Palmių-Verbų sekmadienis: 9 val. r. – Palmių pašventinimas ir šv. Mišios lietuvių kalba

Balandžio 21 d. – Didysis ketvirtadienis: 7 val. v. – Eucharistijos įsteigimo šv. Mišios (lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis). Iki 10 val. v. – Švč. Eucharistijos garbinimas – Adoracija.

Balandžio 22 d. – Didysis penktadienis: 5 val. p. p. – Kristaus kančia, šv. Kryžiaus pagerbimas ir šv. Komunija (lietuvių kalba)

Balandžio 23 d. – Didysis šeštadienis: pamaldų lietuvių kalba nebus

Balandžio 24 d. – Velykų sekmadienis: 9 val. r. – Kristaus Prisikėlimo ryto šv. Mišios lietuvių kalba

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija
14911 W. 127th Street, Lemont IL
Tel.: 630-257-5613; matulaitismission@sbcglobal.net

Balandžio 15 d. – Susitaikymas ir bendruomeninė išpažintis: 7 val. v. Misijoje
Balandžio 17 d. – Verbų sekmadienis: šv. Mišios – 9 val. r.; 11 val. r. ir 6 val. v.
Balandžio 20 d. – Susitaikymas ir bendruomeninė išpažintis: 7 val. v. Misijoje
Balandžio 21 d. – Didysis ketvirtadienis: 7 val. v. – Paskutinė vakarienė, Eucharistijos įsteigimo šv. Mišios ir Švenčiausiojo Sakramento garbinimas iki 10 val. v.

Balandžio 22 d. – Didysis penktadienis: 3 val. p. p. – Kryžiaus kelias; 7 val. v. – Šv. Kryžiaus pagerbimas, Dievo Žodžio ir Komunijos pamaldos

Balandžio 23 d. – Didysis šeštadienis: 8 val. v. – Velykų nakties budėjimas, Velyknakčio Vigilijos šv. Mišios Misijoje

Balandžio 24 d. – Velykų sekmadienis: 7 val. r. – Kristaus Prisikėlimo ryto apeigos ir šv. Mišios Jaunimo rūmuose. Giedos Misijos choras; 9:15 val. r. – Kristaus Prisikėlimo šv. Mišios Jaunimo rūmuose. Giedos Misijos vaikų choras „Vytyrų“; 11:30 val. r. – Kristaus Prisikėlimo šv. Mišios Jaunimo rūmuose. Į Velyknaktį bei Velykų dienos Mišias kviečiame atsinešti varpelius, kuriais pritarsime giesmėms „Garbė Dievui aukštybėse“ ir „Aleliuja“

Valgių šventinimas: Velyknaktį ir Velykų dienos Mišiose bus šventinami valgiai. Kviečiame atsinešti.